

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2022

Chișinău

**Cu privire la aprobarea Proiectului de lege pentru modificarea
unor acte normative (privind activitatea specială de investigații)**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare Proiectul de lege
pentru modificarea unor acte normative.

Prim-ministru

NATALIA GAVRILIȚA

Contrasemnează:

Ministrul justiției

Sergiu Litvinenco

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****pentru modificarea unor acte normative
(privind activitatea specială de investigații)**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articolul I. – Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248-251, art. 699), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Se completează cu articolul 57² cu următorul cuprins:

„**Articolul 57².** Ofițerul de investigații

(1) Ofițerul de investigații, în sensul prezentului cod, este persoana împuternicită care, în numele statului și în limitele competenței sale, efectuează măsuri speciale de investigații în cadrul procesului penal.

(2) În cadrul procesului penal pot efectua măsuri speciale de investigații doar ofițerii de investigații care activează în cadrul procuraturilor specializate, Ministerului Afacerilor Interne, Centrului Național Anticorupție, Serviciului de Informații și Securitate, Serviciului Vamal, Serviciului Fiscal de Stat și Administrației Naționale a Penitenciarelor.

(3) La efectuarea măsurilor speciale de investigații în cadrul procesului penal, ofițerul de investigații se supune numai legii și indicațiilor scrise ale ofițerului de urmărire penală sau ale procurorului. La efectuarea măsurilor speciale de investigații de către ofițerul de investigații identitatea și calitatea căruia constituie secret de stat, indicațiile scrise se adresează conducătorului subdiviziunii specializate.

(4) În cazul în care în cadrul procesului penal este necesară efectuarea mai multor măsuri speciale de investigații sau este necesară efectuarea unei măsuri speciale de investigații cu un grad sporit de complexitate, procurorul, prin ordonanță, poate dispune formarea unui grup de ofițeri de investigații, desemnând un ofițer de investigații care va conduce acțiunile celorlalți ofițeri de investigații.

(5) În cazul în care în cadrul procesului penal este necesară efectuarea unei măsuri speciale de investigații ce implică aplicarea unor acțiuni/metode cu antrenarea investigatorului sub acoperire sau persoanelor care colaborează confidențial cu organele care exercită activitate specială de investigații, procurorul indică ofițerul de investigații responsabil de efectuarea și consemnarea acestei măsuri speciale de investigații. Identitatea acestor persoane poate fi dezvăluită doar cu acordul lor și în condițiile stabilite de Legea nr.

245/2008 cu privire la secretul de stat.

(6) Ofițerul de investigații are următoarele atribuții:

1) efectuează măsuri speciale de investigații dispuse de către ofițerul de urmărire penală sau de către procuror și autorizate de către procuror sau judecătorul de instrucție, prin utilizarea metodelor și mijloacelor speciale, inclusiv mijloacelor tehnice speciale și mijloacelor financiare speciale, sistemelor informaționale, băncilor de date și altor surse de informații ce asigură realizarea sarcinilor măsurilor speciale de investigații;

2) propune, prin demers motivat, ofițerului de urmărire penală sau procurorului dispunerea, prelungirea sau încetarea efectuării măsurii speciale de investigații;

3) informează imediat, în scris, ofițerul de urmărire penală sau procurorul despre informațiile devenite cunoscute în rezultatul efectuării măsurii speciale de investigații din care reies fapte și circumstanțe cu privire la pregătirea sau săvârșirea unei contravenții sau infracțiuni, alta decât cea investigată;

4) execută indicațiile scrise ale ofițerului de urmărire penală sau ale procurorului;

5) solicită documente și materiale care conțin informații relevante pentru procesul penal;

6) alte atribuții prevăzute de prezentul cod.

(7) Ofițerul de investigații poate să conteste indicația ofițerului de urmărire penală sau a procurorului privind efectuarea măsurii speciale de investigații, pe motiv că există circumstanțe reale care pun în pericol viața și sănătatea sa sau a investigatorului sub acoperire, refuzând astfel executarea acesteia. Cererea de contestare a ofițerului de investigații se adresează imediat, dar nu mai târziu de 3 zile, procurorului care conduce urmărirea penală, în cazul contestării indicației ofițerului de urmărire penală, sau procurorului ierarhic superior, în cazul contestării indicației procurorului care conduce sau exercită urmărirea penală, însoțită de materialele aferente și obiecțiile sale expuse în scris. Contestația ofițerului de investigații suspendă executarea indicației până la soluționarea acesteia.

(8) Ofițerul de investigații poartă răspundere pentru efectuarea și consemnarea măsurii speciale de investigații pentru care a fost desemnat.

(9) Abținerea sau recuzarea ofițerului de investigații se soluționează în conformitate cu prevederile art. 57¹ din prezentul cod.

(10) În cadrul efectuării măsurii speciale de investigații, ofițerul de investigații este obligat să asigure protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.”.

2. La articolul 93 alineatul (3), după textul „organul de urmărire penală,” se completează cu textul „organul care exercită activitate specială de investigații,”.

3. La articolul 94 alineatul (1) punctul 8), după cuvintele „organul de urmărire penală” se completează cu cuvintele „sau ofițerul de investigații”.

4. În Partea generală, titlul IV, capitolul III, secțiunea a 5-a va avea următorul cuprins:

„Secțiunea a 5-a Măsurile speciale de investigații

Articolul 133. Dispoziții generale privind măsurile speciale de investigații

(1) Măsurile speciale de investigații se dispun și se efectuează dacă sunt întrunite cumulativ următoarele condiții:

1) există probe cu privire la pregătirea sau săvârșirea unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave, cu excepțiile stabilite de prezenta secțiune;

2) acțiunea este necesară și proporțională cu restrângerea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului;

3) pe altă cale este imposibilă realizarea scopului procesului penal și/sau poate fi prejudiciată considerabil activitatea de administrare a probelor.

(2) Măsurile speciale de investigații pot fi efectuate în privința bănuitului, învinuitului sau persoanei despre care există probe că ar contribui, inclusiv fără intenție, la pregătirea sau la săvârșirea infracțiunii, fie primește ori transmite bani, bunuri sau informații pertinente pentru cauza penală.

(3) Măsurile speciale de investigații pot fi efectuate și în privința victimei, părții vătămate, părții civile, martorului sau rudei persoanelor respective, dacă există pericol iminent pentru viața, sănătatea sau libertatea acesteia, dacă este necesară prevenirea infracțiunii sau dacă există riscul evident al pierderii iremediabile ori denaturării probelor. Măsurile speciale de investigații în sensul prezentului alineat se dispun conform procedurii prevăzute la art. 135 doar la cererea scrisă sau cu acordul scris al persoanelor indicate în prezentul alineat. Măsura specială de investigații dispusă potrivit prezentului alineat urmează a fi încetată imediat după dispariția temeiului care a stat la baza dispunerii și autorizării acesteia sau la cererea expresă a persoanei în privința căreia a fost dispusă efectuarea măsurii speciale de investigații.

(4) Măsurile speciale de investigații pot fi efectuate și în cadrul investigațiilor financiare paralele în scopul recuperării bunurilor infracționale.

Articolul 134. Măsurile speciale de investigații

(1) În cadrul urmăririi penale pot fi efectuate următoarele măsuri speciale de investigații:

1) cu autorizarea judecătorului de instrucție:

a) cercetarea domiciliului și/sau instalarea în el a aparatelor ce asigură fotografierea sau supravegherea și înregistrarea audio și video;

- b) supravegherea tehnică;
 - c) interceptarea și înregistrarea comunicărilor și/sau imaginilor;
 - d) reținerea, cercetarea, predarea sau ridicarea trimiterilor poștale;
 - e) monitorizarea sau controlul tranzacțiilor financiare și/sau accesul la informațiile financiare;
 - f) colectarea de informații de la furnizorii de servicii de comunicații electronice;
 - g) accesarea, interceptarea și înregistrarea datelor informatice;
- 2) cu autorizarea procurorului:
- a) identificarea abonatului, proprietarului sau utilizatorului unui sistem de comunicații electronice ori al unui punct de acces la un sistem informatic;
 - b) controlul transmiterii sau primirii banilor, serviciilor ori a altor valori materiale sau nemateriale pretinse, acceptate, extorcate sau oferite;
 - c) livrarea supravegheată;
 - d) achiziția de control;
 - e) investigația sub acoperire;
 - f) urmărirea vizuală;
 - g) culegerea de informații.

(2) Prin derogare de la prevederile alin. (1), măsurile speciale de investigații prevăzute la alin. (1) pct. 2) lit. a) și g) pot fi dispuse și efectuate din momentul începerii procesului penal.

(3) În procesul de efectuare a măsurilor speciale de investigații se face uz de sisteme informaționale, aparate de înregistrare foto, audio și video, de alte mijloace tehnice, inclusiv de mijloace tehnice speciale pentru obținerea în secret a informațiilor.

Articolul 135. Dispunerea, autorizarea, efectuarea, prelungirea și încetarea măsurilor speciale de investigații

(1) Măsurile speciale de investigații se efectuează în temeiul ordonanței motivate a ofițerului de urmărire penală sau a procurorului, emise, după caz:

- 1) la demersul ofițerului de investigații;
- 2) din oficiu;
- 3) la indicația scrisă a procurorului;
- 4) la cererea părților;
- 5) în vederea executării cererilor de comisie rogatorie ale organelor de drept ale altor state, la solicitarea organizațiilor internaționale sau la solicitarea agențiilor Uniunii Europene, în conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

(2) Pe lângă elementele prevăzute la art. 255, ordonanța privind dispunerea efectuării măsurii speciale de investigații trebuie să conțină măsura specială de investigații efectuarea căreia se dispune, datele de identificare ale persoanei în privința căreia se dispune efectuarea măsurii, dacă sunt cunoscute, probele care justifică ingerința în viața privată, mențiunea privind antrenarea unor persoane a

căror identitate constituie secret de stat, ofițerii de investigații desemnați pentru efectuarea și consemnarea măsurii speciale de investigații și alte date ce au importanță pentru dispunerea, autorizarea și efectuarea măsurii speciale de investigații.

(3) Măsurile speciale de investigații prevăzute la art. 134 alin. (1) pct. 1) se autorizează de către judecătorul de instrucție la demersul motivat al procurorului, iar cele prevăzute la art. 134 alin. (1) pct. 2) se autorizează de către procuror la demersul motivat al ofițerului de urmărire penală sau din oficiu. În cazul dispunerii efectuării măsurilor speciale de investigații prevăzute la art. 134 alin. (1) pct. 2) lit. a) și g) de către ofițerul de urmărire penală până la adoptarea deciziei conform art. 274, demersul se înaintează procurorului-șef al procuraturii competente să conducă, eventual, urmărirea penală sau adjunctului acestuia, care desemnează un procuror pentru examinarea și soluționarea demersului. La demers se anexează ordonanța privind dispunerea efectuării măsurii speciale de investigații și materialele ce confirmă necesitatea efectuării acesteia.

(4) În demersul prevăzut la alin. (3) vor fi indicate probele care justifică că se pregătește, se săvârșește sau a fost săvârșită o infracțiune gravă, deosebit de gravă sau excepțional de gravă, argumentele care justifică imposibilitatea realizării scopului procesului penal pe altă cale, necesitatea și proporționalitatea efectuării măsurii speciale de investigații și rezultatul scontat.

(5) În cazul în care demersul se consideră motivat, procurorul sau, după caz, judecătorul de instrucție va autoriza efectuarea măsurii speciale de investigații prin ordonanță sau, corespunzător, prin încheiere, care va conține denumirea procuraturii/instanței de judecată, data, ora și locul emiterii, numele și prenumele persoanei care a emis ordonanța/încheierea, indicarea măsurii speciale de investigații autorizate, datele de identificare ale persoanei supuse măsurii speciale de investigații, dacă sunt cunoscute, iar în cazul în care este necesar, și alte date ce identifică măsura specială de investigații.

(6) Măsurile speciale de investigații prevăzute la art. 134 alin. (1) pct. 1) pot fi autorizate, ca excepție, prin ordonanța motivată a procurorului, care va conține elementele menționate la alin. (2), în cazurile infracțiunilor flagrante, precum și în cazurile ce nu suferă amânare, iar încheierea judecătorului nu poate fi obținută fără existența unui risc esențial de întârziere care poate conduce la pierderea informațiilor probatorii sau pune în pericol iminent viața, sănătatea și securitatea persoanelor. În termen de 24 de ore de la autorizare, procurorul va înainta judecătorului de instrucție un demers privind controlul legalității dispunerii și autorizării efectuării măsurii speciale de investigații, prezentându-i ordonanța de dispunere și cea de autorizare a efectuării măsurii, precum și toate materialele ce confirmau necesitatea efectuării neîntârziată a măsurii speciale de investigații. Dacă sunt temeiuri suficiente, judecătorul de instrucție, prin încheiere motivată, imediat sau în termen de cel mult 24 de ore, confirmă legalitatea dispunerii și autorizării efectuării măsurii respective. În cazul în care judecătorul de instrucție constată lipsa temeiurilor suficiente pentru dispunerea și

autorizarea efectuării măsurii speciale de investigații, acesta respinge, prin încheiere motivată, demersul procurorului, declară nulă ordonanța prin care s-a dispus și cea prin care s-a autorizat efectuarea măsurii, precum și rezultatele efectuării acesteia.

(7) Măsura specială de investigații se dispune pe o perioadă de 30 de zile, cu calcularea termenului din momentul autorizării, cu posibilitatea de a fi, în același mod, prelungită motivat până la 180 de zile cumulativ, cu excepțiile stabilite de prezenta secțiune.

(8) Fiecare prelungire a duratei măsurii speciale de investigații nu poate depăși 30 de zile. Măsurile speciale de investigații prevăzute la art. 134 alin. (1) pct. 1) se prelungesc de către judecătorul de instrucție care le-a autorizat, iar în lipsa acestuia, de către un judecător de instrucție desemnat aleatoriu.

(9) Dacă termenul pentru care s-a autorizat efectuarea măsurii speciale de investigații a fost prelungit până la 180 de zile cumulativ, este interzisă autorizarea efectuării măsurii speciale de investigații din aceleași motive și în privința aceluiași persoane, cu excepția apariției circumstanțelor noi, efectuării investigațiilor sub acoperire sau investigării criminalității organizate, infracțiunilor de corupție, conexe celor de corupție, contra securității statului, cu caracter terorist, de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului, cazuri în care se permite autorizarea efectuării măsurii speciale de investigații până la un an cumulativ.

(10) În cazul în care condițiile și motivele pentru efectuarea măsurilor speciale de investigații nu mai există, ofițerul de urmărire penală sau ofițerul de investigații propune procurorului încetarea ei imediată. Procurorul dispune, prin ordonanță, încetarea efectuării măsurii speciale de investigații de îndată ce au dispărut condițiile și motivele care au justificat dispunerea și autorizarea efectuării ei.

(11) Este interzisă dispunerea și efectuarea măsurilor speciale de investigații cu privire la raporturile legale de asistență juridică dintre avocat și clientul său.

(12) Procurorul coordonează și controlează efectuarea măsurii speciale de investigații sau desemnează un ofițer de urmărire penală pentru realizarea acestor acțiuni.

Articolul 136. Consemnarea măsurilor speciale de investigații

(1) După finalizarea efectuării măsurii speciale de investigații și constatarea lipsei necesității prelungirii efectuării acesteia sau, în caz de necesitate, pe parcursul realizării ei, ofițerul de investigații desemnat pentru efectuarea acesteia întocmește un proces-verbal privind consemnarea rezultatelor efectuării măsurii speciale de investigații.

(2) În procesul-verbal privind consemnarea rezultatelor efectuării măsurii speciale de investigații se indică:

1) locul și data întocmirii procesului-verbal;

- 2) locul, data și ora începerii și finisării măsurii speciale de investigații;
 - 3) funcția, numele și prenumele ofițerului de investigații desemnat pentru efectuarea măsurii speciale de investigații și care a întocmit procesul-verbal, cu excepția datelor persoanelor identitatea și calitatea cărora constituie secret de stat;
 - 4) numele, prenumele și calitatea persoanelor care au participat la efectuarea măsurii, iar dacă este necesar, adresele lor, obiecțiile și explicațiile acestora, cu excepția datelor persoanelor identitatea și calitatea cărora constituie secret de stat;
 - 5) numărul procesului penal în cadrul căruia sau numărul cauzei penale în cadrul căreia se efectuează măsura specială de investigații;
 - 6) mențiunea privind actele procesuale de dispoziție ale ofițerului de urmărire penală sau, după caz, ale procurorului și privind cele de autorizare ale procurorului sau, după caz, ale judecătorului de instrucție;
 - 7) datele de identitate și alte informații pertinente despre persoana în privința căreia s-a efectuat măsura specială de investigații, dacă sunt cunoscute;
 - 8) descrierea detaliată a faptelor constatate, precum și a acțiunilor întreprinse în cadrul efectuării măsurii speciale de investigații;
 - 9) mențiunea privind utilizarea mijloacelor tehnice în cadrul efectuării măsurii speciale de investigații, obiectele față de care au fost aplicate acestea, rezultatele obținute și datele de identificare a suportului informațional pe care s-au stocat acestea, alte informații relevante obținute în urma efectuării măsurii speciale de investigații.
- (3) La procesul-verbal se anexează, în plic sigilat, suportul informațional care conține rezultatele măsurilor speciale de investigații.
- (4) Ofițerul de investigații, în termen de cel mult 10 zile din momentul încetării efectuării măsurii speciale de investigații sau expirării perioadei pentru care a fost autorizată efectuarea acesteia, prezintă procesul-verbal cu rezultatele și materialele măsurii speciale de investigații ofițerului de urmărire penală sau procurorului, care, în termen de cel mult 5 zile de la primirea procesului-verbal, decide asupra pertinentei rezultatelor. Dacă este necesar, ofițerul de urmărire penală sau procurorul va da indicații scrise ofițerului de investigații privind întocmirea stenogramei fonogramelor declarate pertinente, care se anexează la procesul-verbal privind consemnarea rezultatelor efectuării măsurii speciale de investigații.
- (5) Rezultatele declarate pertinente se copie pe suport informațional și se anexează împreună cu procesul-verbal la cauza penală prin ordonanța ofițerului de urmărire penală sau a procurorului, iar celelalte rezultate se păstrează la judecătorul de instrucție sau la procurorul care a autorizat efectuarea măsurii speciale de investigații.
- (6) Fonogramele declarate pertinente se redau în scris în limba de stat, la necesitate, prin intermediul unui traducător sau interpret autorizat.
- (7) Judecătorul de instrucție poate dispune, la demersul procurorului, prin

încheiere motivată, folosirea rezultatelor obținute în urma efectuării unei măsuri speciale de investigații dintr-o cauză penală într-o altă cauză penală sau contravențională.

(8) La examinarea rezultatelor efectuării măsurii speciale de investigații, ofițerul de urmărire penală sau procurorul examinează modul de înfăptuire a măsurii speciale de investigații, respectarea condițiilor și temeiurilor în baza cărora s-a dispus efectuarea măsurii speciale de investigații. În cazul în care constată că prin acțiunile întreprinse ofițerul de investigații a încălcat vădit drepturile și libertățile persoanei, ofițerul de urmărire penală sau procurorul declară nule rezultatele efectuării măsurii speciale de investigații și sesizează autoritățile competente.

(9) După un an de la rămânerea irevocabilă a deciziei asupra cauzei penale și dacă nu sunt folosite în alte cauze penale sau contravenționale conform alin. (7), judecătorul sau procurorul care a adoptat decizia asupra cauzei penale dispune, prin încheiere/ordonanță, nimicirea rezultatelor care se păstrează conform alin. (5) la judecătorul de instrucție sau la procurorul care a autorizat efectuarea măsurii speciale de investigații. Subdiviziunea specializată a ofițerului de investigații care a efectuat măsura specială de investigații este responsabilă de nimicirea propriu-zisă a rezultatelor, întocmind un proces-verbal în acest sens, pe care îl expediază judecătorului sau procurorului pentru a fi anexat la materialele cauzei penale.

(10) După expirarea perioadei pentru care a fost autorizată efectuarea măsurii speciale de investigații sau după încetarea efectuării măsurii speciale de investigații, procurorul, în termen de cel mult 15 zile, informează în scris, prin scrisoare recomandată, persoanele care au fost supuse măsurii speciale de investigații despre acest fapt.

(11) Procurorul, prin ordonanță motivată, poate amâna, dar nu mai târziu de terminarea urmăririi penale, informarea persoanei supuse măsurii speciale de investigații în cazurile în care aceasta ar putea conduce la:

- 1) perturbarea sau periclitarea bunei desfășurări a urmăririi penale;
- 2) punerea în pericol a siguranței victimei, părții vătămate, părții civile, martorului sau a membrilor familiilor acestora.

(12) Din momentul informării prevăzute la alin. (10), persoana supusă măsurii speciale de investigații are dreptul să facă cunoștință cu actele de dispoziție privind dispunerea, autorizarea și prelungirea efectuării măsurii speciale de investigații, procesul-verbal privind consemnarea rezultatelor efectuării măsurii speciale de investigații și suportul informațional, eliberându-i-se, la cerere, copiile acestora, cu excepția suporturilor informaționale care conțin date ce pot dezvălui mijloacele secrete de efectuare a măsurilor speciale de investigații.

Articolul 137. Cercetarea domiciliului și/sau instalarea în el a aparatelor ce asigură fotografierea sau supravegherea și înregistrarea audio și video

(1) Cercetarea domiciliului și/sau instalarea în el a aparatelor ce asigură fotografierea sau supravegherea și înregistrarea audio și video presupune accesul secret sau legat în interiorul domiciliului, fără înștiințarea proprietarului/posesorului, în scopul studierii acestuia pentru descoperirea urmelor activității infracționale, pentru obținerea altor informații necesare probării circumstanțelor faptei infracționale, precum și pentru observarea și înregistrarea evenimentelor care se produc în domiciliu.

(2) Cercetând domiciliul, ofițerul de investigații examinează obiectele vizibile și, cu autorizarea judecătorului de instrucție, poate instala în acesta aparate ce asigură fotografierea sau supravegherea și înregistrarea audio și video ori alte mijloace tehnice speciale care asigură interceptarea și înregistrarea de la distanță a informațiilor sau înregistrarea lor nemijlocită în domiciliu.

(3) Cercetarea domiciliului și/sau instalarea în el a aparatelor ce asigură fotografierea sau supravegherea și înregistrarea audio și video se dispune în privința persoanei despre care există probe sau alte date că a săvârșit o infracțiune sau este în curs de pregătire ori de săvârșire a unei infracțiuni. Cercetarea domiciliului și/sau instalarea în el a aparatelor ce asigură fotografierea sau supravegherea și înregistrarea audio și video se poate dispune și în privința unei alte persoane dacă există probe că aceasta primește ori transmite bani, bunuri sau informații pertinente pentru cauza penală.

(4) Cercetarea domiciliului și/sau instalarea în el a aparatelor ce asigură fotografierea sau supravegherea și înregistrarea audio și video se dispune pe o perioadă de 30 de zile, cu posibilitatea prelungirii acesteia până la 90 de zile.

Articolul 137¹. Supravegherea tehnică

(1) Supravegherea tehnică reprezintă utilizarea mijloacelor tehnice pentru relevarea și fixarea cronologică a acțiunilor/inacțiunilor, poziționărilor, mișcărilor și contactelor (legăturilor) persoanelor, supravegherea imobilelor, urmărirea și localizarea mijloacelor de transport și a altor obiecte.

(2) Supravegherea tehnică se efectuează doar în condiții ce exclud violarea de domiciliu.

Articolul 137². Interceptarea și înregistrarea comunicărilor și/sau imaginilor

(1) Interceptarea comunicărilor și/sau imaginilor presupune folosirea unor mijloace tehnice prin intermediul cărora se poate afla conținutul informațiilor audio sau video, transmise între două sau mai multe persoane, iar înregistrarea acestora presupune stocarea informațiilor obținute în urma interceptării pe un suport informațional.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică în exclusivitate la cauzele penale care au ca obiect urmărirea penală cu privire la săvârșirea infracțiunilor, inclusiv ușoare sau mai puțin grave, prevăzute de următoarele articole din Codul penal: art. 135-145, 150, 151, 158, 164-165¹, art. 166 alin. (2) și (3), art. 166¹, 167, art. 168 alin.

(2) și (3), art. 171 alin. (2) și (3), art. 172 alin. (2) și (3), art. 175, 175¹, 181, 181¹, 181², 181³, art. 186 alin. (3)-(5), art. 187 alin. (3)-(5), art. 188, 189, art. 190 alin. (2) lit. d) și alin. (3)-(6), art. 191 alin. (2) lit. d) și alin. (3)-(5), art. 192¹ alin. (3), art. 201¹ alin. (3), art. 206, 207, 208¹, 208², art. 216 alin. (3), art. 217 alin. (3), art. 217¹ alin. (3) și (4), art. 217³ alin. (3), art. 217⁴ alin. (2) și (3), art. 219 alin. (2), art. 220 alin. (2) și (3), art. 224 alin. (3) și (4), art. 236, 237, art. 241¹ alin. (2), art. 242¹-243, art. 244 alin. (2), art. 245¹⁰ alin. (2) și (3), art. 248, 248¹, 248², 249, art. 259-261¹, 275, 278-279¹, art. 279² alin. (3) lit. b), art. 279³, art. 280, 282-286, 289-289³, art. 290 alin. (2), art. 292, 295-295², art. 303 alin. (3), art. 306-309, 314, 318, 324-328, 330², 333-335, art. 335¹ alin. (2), art. 337-340, 342-344, art. 352 alin. (3), art. 362, 362¹, art. 368 alin. (2), art. 370 alin. (2) și (3). Lista componentelor de infracțiuni este exhaustivă și poate fi modificată doar prin lege.

(3) Asigurarea tehnică a interceptării comunicărilor efectuate prin intermediul rețelelor de comunicații electronice, cu utilizarea unor mijloace tehnice speciale, conectate, în caz de necesitate, la echipamentul furnizorilor de rețele și/sau servicii de comunicații electronice se realizează de către autoritatea abilitată prin lege cu asemenea atribuții. Angajații subdiviziunii din cadrul autorității abilitate prin lege, care asigură tehnic interceptarea și înregistrarea comunicărilor și/sau imaginilor, precum și persoanele care efectuează nemijlocit ascultarea înregistrărilor, ofițerul de investigații, ofițerul de urmărire penală și procurorul sunt obligați să păstreze secretul comunicărilor, iar pentru încălcarea acestei obligații poartă răspundere penală conform art. 178 și 315 din Codul penal.

(4) Pentru asigurarea efectuării interceptării și înregistrării comunicărilor indicate la alin. (1), ofițerul de urmărire penală sau procurorul prezintă organului abilitat prin lege copia autenticată a mandatului judecătoresc sau, după caz, extrasul din ordonanța procurorului, care va conține elementele unui mandat judecătoresc. Scrisoarea de însoțire a mandatului judecătoresc sau a extrasului din ordonanța procurorului va conține o mențiune privind prevenirea persoanei care va asigura tehnic efectuarea măsurii speciale de investigații despre răspunderea penală.

(5) Subdiviziunea tehnică din cadrul autorității abilitate prin lege să asigure interceptarea comunicărilor efectuate prin intermediul rețelelor de comunicații electronice transmite semnalul comunicărilor interceptate și alte informații subdiviziunii specializate indicate în mandatul judecătoresc sau extrasul din ordonanța procurorului, în regim de timp real, fără a efectua înregistrarea acestora.

(6) Stenograma comunicărilor constituie reproducerea integrală, în formă scrisă, pe suport de hârtie, a comunicărilor interceptate și înregistrate care au importanță pentru cauza penală. În stenograma comunicărilor se indică data, ora și durata comunicării, numele persoanelor, dacă sunt cunoscute, ale căror comunicări sunt stenografiate, precum și alte date. Se interzice stenografierea

comunicărilor dintre avocat și client. Fiecare pagină a procesului-verbal de interceptare și a stenogramei se semnează de către persoana care le-a întocmit. La procesul-verbal se anexează suportul informațional pe care au fost înregistrate comunicările interceptate, făcându-se mențiune despre împachetarea și sigilarea acestuia.

(7) Probele dobândite în condițiile prezentului articol pot fi verificate, după caz, prin constatare tehnico-științifică sau prin expertiză judiciară dispusă de către instanța de judecată la cererea părților sau din oficiu.

Articolul 137³. Reținerea, cercetarea, predarea sau ridicarea trimerilor poștale

(1) Pot fi reținute, cercetate, predate sau ridicate următoarele trimiteri poștale: scrisori de orice gen, telegrame, radiograme, banderole, colete poștale, containere poștale, mandate poștale.

(2) Ordonanța privind dispunerea efectuării prezentei măsuri speciale de investigații, pe lângă elementele prevăzute la art. 135 alin. (2), va mai conține: motivele dispunerii reținerii, cercetării, predării sau ridicării trimerilor poștale, denumirea instituției poștale în sarcina căreia se atribuie obligația de a reține trimiterile poștale, numele și prenumele persoanei sau persoanelor ale căror trimiteri poștale trebuie să fie reținute, adresa exactă a acestor persoane, genul de trimiteri poștale care se rețin, se cercetează, se predau sau se ridică.

(3) Ofițerul de investigații aduce la cunoștința reprezentantului instituției poștale, contra semnătură, mandatul judecătoresc sau, după caz, extrasul din ordonanța procurorului, care va conține elementele unui mandat judecătoresc, cu privire la reținerea, cercetarea, predarea sau ridicarea trimerilor poștale.

(4) Reprezentantul instituției poștale comunică imediat ofițerului de investigații desemnat pentru efectuarea măsurii speciale de investigații despre reținerea trimerilor poștale indicate în mandatul judecătoresc sau, după caz, extrasul din ordonanța procurorului.

(5) Prezentându-se în instituția poștală, ofițerul de investigații deschide și examinează trimiterile poștale. La descoperirea obiectelor și/sau documentelor care au importanță probatorie pentru cauza penală, ofițerul de investigații le ridică sau face copii de pe acestea, prelevează mostre, execută mulaje sau tipare de urme. În lipsa unor asemenea obiecte și/sau documente, ofițerul de investigații dispune înmânarea/expedierea trimerilor poștale cercetate destinatarului.

(6) În procesul-verbal de consemnare a rezultatelor reținerii, cercetării, predării sau ridicării trimerilor poștale se indică de către cine, unde și când a fost reținută, cercetată, predată sau ridicată trimiteria poștală, genul de trimiterie poștală, precum și de pe care trimiteri poștale au fost făcute copii, prelevată mostre, executate mulaje sau tipare de urme, ce mijloace tehnice au fost utilizate și ce s-a constatat. Toți participanții și cei prezenți la această acțiune procesuală sunt preveniți despre obligativitatea păstrării secretului corespondenței, nedivulgării informațiilor cu privire la urmărirea penală, precum și despre

răspunderea penală prevăzută la art. 178 și 315 din Codul penal. Aceasta se consemnează în procesul-verbal.

Articolul 137⁴. Monitorizarea sau controlul tranzacțiilor financiare și/sau accesul la informațiile financiare

(1) Monitorizarea sau controlul tranzacțiilor financiare și/sau accesul la informațiile financiare reprezintă operațiunile prin care se asigură cunoașterea conținutului tranzacțiilor financiare, în regim de timp real sau după realizarea acestora, efectuate de către persoanele fizice și juridice prin intermediul băncilor sau al altor persoane/organizații care intermediază tranzacțiile financiare ori obținerea de la entitățile respective a înscrisurilor sau a informațiilor aflate în posesia acestora referitoare la depunerile, conturile sau tranzacțiile unei persoane.

(2) Monitorizarea sau controlul tranzacțiilor financiare și/sau accesul la informațiile financiare se dispune în cazul urmăririi penale pornite pe faptul săvârșirii uneia dintre infracțiunile, inclusiv ușoare sau mai puțin grave, prevăzute de art. 158, 165, 165¹, 181¹, 181², 181³, 189-192, 196, 199, 206, 208, 209, 217-217⁵, 220, 236, 237, 239-248, 248¹, 248², 249, 251-253, 255, 256, 260⁶, 278, 279, 279¹, 279³, 283, 284, 290, 292, 301¹, 302, 324-327, 328, 330¹, 330², 333, 334, 337-344, 352, 361 și 362¹ din Codul penal.

Articolul 137⁵. Colectarea de informații de la furnizorii de servicii de comunicații electronice

(1) Colectarea de informații de la furnizorii de servicii de comunicații electronice constă în colectarea de informații privind transportul semnalelor prin rețelele de comunicații electronice (telefonie, fax, paging, sistem informatic, radio și alte canale), fixarea secretă a informațiilor transmise sau primite prin intermediul rețelelor de comunicații electronice de către persoanele supuse măsurii speciale de investigații, precum și obținerea de la furnizorii de servicii de comunicații electronice a informațiilor deținute despre utilizatorii serviciilor de comunicații electronice și despre serviciile de comunicații electronice prestate acestora, la care se atribuie:

- 1) posesorii numerelor de telefon sau utilizatorii adreselor IP;
- 2) numerele de telefon înregistrate pe numele unei persoane;
- 3) serviciile de comunicații electronice prestate utilizatorului;
- 4) sursa de comunicații (numărul de telefon al apelatului/abonatului sau adresa IP a utilizatorului, numele, prenumele și domiciliul ori denumirea și sediul abonatului sau utilizatorului respectiv);
- 5) destinația comunicației (numărul de telefon al apelatului/abonatului sau numărul de telefon la care apelul a fost rutat sau redirecționat, adresa IP a destinației, numele, prenumele și domiciliul ori denumirea și sediul abonatului sau utilizatorului respectiv);
- 6) tipul, data, ora și durata comunicației, inclusiv tentativele de apel

eșuate;

7) identificatorul echipamentului de comunicații al posesorului/utilizatorului sau identificatorul altui echipament utilizat pentru comunicație (IMEI, Cell ID etc.);

8) locul aflării echipamentului (locul amplasării echipamentului terminal la momentul comunicației și locația geografică a celulei).

(2) După recepționarea actului de autorizare a măsurii speciale de investigații, informațiile solicitate se prezintă de către furnizorul de servicii, în scris, într-un singur exemplar, fără păstrarea copiei (inclusiv în format electronic), în cel mai scurt timp posibil, dar nu mai târziu de 5 zile lucrătoare din momentul primirii autorizației.

(3) Angajații responsabili ai furnizorului de servicii semnează un angajament de nedivulgare a informațiilor ce țin de efectuarea măsurii speciale de investigații, precum și a altor informații devenite cunoscute lor în rezultatul interacțiunii cu reprezentanții organelor de drept.

Articolul 137⁶. Accesarea, interceptarea și înregistrarea datelor informatice

(1) Accesarea și/sau interceptarea datelor informatice constă în folosirea unor metode și/sau mijloace tehnice pentru obținerea datelor informatice stocate pe un suport informațional, fără înștiințarea proprietarului sau utilizatorului acestuia și/sau pentru colectarea în timp real a datelor informatice asociate comunicărilor prin intermediul unui sistem informatic, iar înregistrarea datelor informatice constă în stocarea informațiilor obținute în urma accesării și/sau interceptării pe un suport informațional.

(2) Accesarea, interceptarea și înregistrarea datelor informatice se efectuează în condițiile prevăzute la art. 137² alin. (3)-(6), care se aplică în mod corespunzător.

(3) Măsura specială de investigații prevăzută de prezentul articol poate fi dispusă și în cazul infracțiunilor ușoare sau mai puțin grave prevăzute la art. 175, 175¹, 208¹, 208², 237 și 259–261¹ din Codul penal.

Articolul 138. Identificarea abonatului, proprietarului sau utilizatorului unui sistem de comunicații electronice ori al unui punct de acces la un sistem informatic

(1) Identificarea abonatului, proprietarului sau utilizatorului unui sistem de comunicații electronice ori al unui punct de acces la un sistem informatic constă în solicitarea de la un furnizor de servicii de comunicații electronice de a identifica abonatul, proprietarul sau utilizatorul unui sistem de comunicații electronice, al unui mijloc de comunicații electronice ori al unui punct de acces la un sistem informatic sau de a comunica dacă un anumit mijloc de comunicații sau un anumit punct de acces la un sistem informatic este folosit sau este activ ori a fost folosit sau a fost activ la o anumită dată.

(2) Ordonanța privind dispunerea efectuării prezentei măsuri speciale de investigații, pe lângă elementele prevăzute la art. 135 alin. (2), va mai conține:

1) datele de identificare ale furnizorului de servicii care dispune de datele specificate la alin. (1) sau le ține la control;

2) datele de identificare ale abonatului, proprietarului sau utilizatorului, dacă sunt cunoscute;

3) motivarea îndeplinirii condițiilor de dispunere a măsurii speciale de investigații;

4) mențiunea cu privire la obligația persoanei sau a furnizorului de servicii de a comunica, în condiții de confidențialitate, informațiile solicitate.

(3) După recepționarea actului de autorizare a măsurii speciale de investigații, informațiile solicitate se prezintă de către furnizorul de servicii, în scris, într-un singur exemplar, fără păstrarea copiei (inclusiv în format electronic), în cel mai scurt timp posibil, dar nu mai târziu de 24 de ore din momentul primirii autorizației.

(4) Angajații responsabili ai furnizorului de servicii semnează un angajament de nedivulgare a informațiilor ce țin de efectuarea măsurii speciale de investigații, precum și a altor informații devenite cunoscute lor în rezultatul interacțiunii cu reprezentanții organelor de drept.

(5) Persoanele care sunt chemate să colaboreze cu organul de urmărire penală au obligația de a păstra secretul operațiunii efectuate. Încălcarea acestei obligații atrage răspundere penală.

(6) Măsura specială de investigații prevăzută de prezentul articol poate fi dispusă și în cazul infracțiunilor ușoare și mai puțin grave.

Articolul 138¹. Controlul transmiterii sau primirii banilor, serviciilor ori a altor valori materiale sau nemateriale pretinse, acceptate, extorcate sau oferite

(1) Controlul transmiterii sau primirii banilor, serviciilor ori a altor valori materiale sau nemateriale pretinse, acceptate, extorcate sau oferite reprezintă supravegherea și documentarea înmânării sau predării de bani, de servicii ori de alte valori materiale sau nemateriale către persoana care le pretinde, acceptă, extorcă sau de către persoana care le oferă, precum și către sau de către persoanele care acționează la indicația, din numele sau în interesul acestora.

(2) Controlul transmiterii sau primirii banilor, serviciilor ori a altor valori materiale sau nemateriale pretinse, acceptate, extorcate sau oferite poate fi efectuat doar de către ofițerii de investigații ai subdiviziunilor specializate ale Ministerului Afacerilor Interne și Centrului Național Anticorupție, precum și de către ofițerii de investigații detașați la procuraturile specializate.

(3) Acțiunile de transmitere sau primire sub control a banilor, serviciilor ori a altor valori materiale sau nemateriale pretinse, acceptate, extorcate sau oferite, comise de către persoana care s-a autodenunțat de bunăvoie, neștiind că organele de urmărire penală sunt la curent cu infracțiunea pe care a săvârșit-o și a contribuit activ la descoperirea acesteia sau de la care bunurile, serviciile ori alte

valori materiale/nemateriale au fost extorcate, deși cad formal sub incidența infracțiunii, în mod separat nu constituie infracțiune și se realizează doar în scop de identificare a intențiilor și de verificare a sesizării cu privire la săvârșirea infracțiunii care a început până la sau în afara implicării organelor indicate la alin. (2).

(4) Persoanele care realizează actul de transmitere sau primire a banilor, serviciilor ori a altor valori materiale sau nemateriale pretinse, acceptate, extorcate sau oferite nu poartă răspundere pentru acțiunile lor realizate sub controlul organelor abilitate.

(5) Măsura specială de investigații prevăzută de prezentul articol poate fi dispusă și în cazul infracțiunilor ușoare și mai puțin grave prevăzute la art. 181¹, 181², 181³, 189, 256, 333 și 334 din Codul penal.

Articolul 138². Livrarea supravegheată

(1) Livrarea supravegheată reprezintă circulația sub supraveghere a obiectelor, a mărfurilor ori a altor valori (inclusiv substanțe, mijloace de plată sau alte instrumente financiare) care provin din săvârșirea unei infracțiuni sau care sunt destinate comiterii unei infracțiuni pe teritoriul Republicii Moldova sau în afara frontierelor ei, având drept scop investigarea unei infracțiuni sau identificarea persoanelor implicate în săvârșirea acesteia.

(2) Livrarea supravegheată poate fi dispusă numai dacă descoperirea sau arestarea persoanelor implicate în trafic de ființe umane, în transport ilegal de droguri, de arme, de obiecte sustrase, de materiale explozive, nucleare, de alte materiale radioactive, de sume de bani și de alte obiecte rezultă din activități ilicite sau dacă obiectele menționate sunt utilizate în scopul comiterii de infracțiuni.

(3) Livrarea supravegheată presupune ca, în mod expres, toate statele prin care sunt tranzitate transporturile ilegale sau suspecte:

1) sunt de acord cu intrarea pe teritoriul acestora a transportului ilegal sau suspect și cu ieșirea acestuia de pe teritoriul statului;

2) garantează faptul că transportul ilegal sau suspect este supravegheat permanent de către autoritățile competente;

3) garantează faptul că procurorul, organele de urmărire penală sau alte autorități de stat competente sunt înștiințate în ceea ce privește rezultatul urmăririi penale împotriva persoanelor acuzate de infracțiuni care constituie obiectul măsurii speciale de investigații prevăzute la alin. (1).

(4) Dispozițiile alin. (3) nu se aplică dacă o convenție internațională ratificată sau un acord internațional dispune altfel.

(5) Ordonanța privind dispunerea efectuării prezentei măsuri speciale de investigații, pe lângă elementele prevăzute la art. 135 alin. (2), va mai conține: circumstanțele din care rezultă caracterul ilicit al bunurilor ce urmează să intre, să tranziteze sau să iasă de pe teritoriul țării și modalitatea de efectuare a livrării.

(6) Organele responsabile sunt obligate să întocmească, la finalizarea

livrării supravegheate pe teritoriul Republicii Moldova, un proces-verbal cu privire la activitățile desfășurate, pe care îl înaintează ofițerului de urmărire penală sau procurorului.

Articolul 138³. Achiziția de control

Achiziția de control constă în cumpărarea de servicii sau bunuri aflate în circulație liberă, limitată sau interzisă, pentru efectuarea unor constatări tehnico-științifice sau expertize judiciare ori pentru investigarea unei infracțiuni sau identificarea făptuitorilor.

Articolul 138⁴. Investigația sub acoperire

(1) Investigația sub acoperire reprezintă colectarea de date și informații de către investigatorul sub acoperire sub o identitate codificată, fictivă sau reală, care acționează în temeiul și în limitele prevederilor legale. Investigația sub acoperire se autorizează pe perioada necesară probării existenței infracțiunii și identificării făptuitorului.

(2) În ordonanța de dispunere a efectuării investigației sub acoperire se indică, pe lângă elementele prevăzute la art. 135 alin. (2), identitatea atribuită investigatorului sub acoperire, precum și activitățile pe care acesta le va desfășura.

(3) În cazul în care apreciază necesitatea folosirii de către investigatorul sub acoperire a măsurilor speciale de investigații prevăzute la art. 134 alin. (1) pct. 1), procurorul sesizează judecătorul de instrucție în vederea emiterii unei încheieri pentru efectuarea măsurii speciale de investigații.

(4) Investigatorii sub acoperire sunt angajați, special desemnați în acest scop, din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului de Informații și Securitate, Centrului Național Anticorupție, Serviciului Vamal, Serviciului Fiscal de Stat sau Administrației Naționale a Penitenciarelor ori sunt persoane antrenate în efectuarea unei măsuri speciale de investigații concrete.

(5) Investigatorul sub acoperire culege date și informații, pe care le pune, în totalitate, la dispoziția ofițerului de urmărire penală și procurorului care a dispus și/sau autorizat măsura specială de investigații.

(6) Investigatorului sub acoperire i se interzice să provoace comiterea de infracțiuni.

(7) În cazul în care este necesar, procurorul care a dispus și/sau a autorizat măsura specială de investigații poate solicita judecătorului de instrucție autorizarea săvârșirii de către investigatorul sub acoperire a unei sau a mai multor contravenții ori infracțiuni ușoare sau mai puțin grave simulate.

(8) Contravenția/infracțiunea simulată, deși în mod formal întrunește elementele componenței de contravenție/infracțiune, nu constituie contravenție/infracțiune și se săvârșește doar în scopul menținerii legendei, probării existenței infracțiunii și identificării făptuitorului.

(9) Contravenția/infracțiunea simulată poate fi autorizată doar în cazul

investigării infracțiunilor de criminalitate organizată, de corupție, conexe celor de corupție, cu caracter terorist, contra securității statului, de spălare a banilor și de finanțare a terorismului.

(10) Judecătorul de instrucție poate autoriza săvârșirea contravențiilor simulate, precum și săvârșirea infracțiunilor ușoare sau mai puțin grave simulate, cu condiția că, în ambele cazuri, acestea nu atentează la sănătatea și/sau la integritatea fizică a persoanei.

(11) Autoritățile publice pot folosi sau pune la dispoziția investigatorului sub acoperire orice înscrisuri ori obiecte necesare pentru efectuarea măsurii speciale de investigații autorizate. Persoana care folosește sau pune la dispoziție înscrisurile ori obiectele nu poartă răspundere pentru aceasta.

(12) Investigatorul sub acoperire poate fi audiat ca martor în cadrul procesului penal. Pentru motive întemeiate, investigatorul sub acoperire poate fi audiat în condițiile Legii nr. 105/2008 cu privire la protecția martorilor și altor participanți la procesul penal.

(13) Datele și informațiile obținute de către investigatorul sub acoperire despre pregătirea sau săvârșirea altor infracțiuni decât cele pentru care a fost autorizată măsura specială de investigații se comunică imediat ofițerului de urmărire penală sau procurorului.

(14) Investigatorul sub acoperire își desfășoară activitatea în conformitate cu scopurile și sarcinile indicate în ordonanța ofițerului de urmărire penală sau procurorului.

(15) În procesul activităților desfășurate, investigatorul sub acoperire efectuează măsurile speciale de investigații autorizate în funcție de situația creată și conform convingerii personale.

(16) Identitatea investigatorului sub acoperire este cunoscută numai ofițerului de urmărire penală sau procurorului care a dispus efectuarea măsurii speciale de investigații, precum și ofițerului de investigații responsabil de efectuarea și consemnarea măsurii speciale de investigații și poate fi dezvăluită numai cu acordul scris al investigatorului și în conformitate cu Legea nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat.

(17) În cazul în care există pericol real pentru viața și sănătatea investigatorului sub acoperire, precum și în cazurile descoperirii identității acestuia, ofițerul de urmărire penală sau procurorul îl retrace imediat, prin ordonanță, din misiunea sub acoperire.

(18) În cazul în care există date veridice că investigatorul sub acoperire a depășit limitele acțiunilor autorizate, fapt care a prejudiciat sau poate prejudicia realizarea scopurilor măsurii speciale de investigații, precum și în cazul în care el a comis încălcări grave ale legii sau a comis o infracțiune, activitatea acestuia este întreruptă imediat de către ofițerul de urmărire penală sau de către procuror.

(19) În caz de necesitate, investigatorul sub acoperire poate fi înlocuit, de către ofițerul de urmărire penală sau de către procuror, prin ordonanță, cu sau fără întreruperea activității.

Articolul 138⁵. Urmărirea vizuală

Urmărirea vizuală reprezintă relevarea și fixarea cronologică a acțiunilor/inacțiunilor, poziționărilor, mișcărilor și contactelor (legăturilor) persoanelor, supravegherea imobilelor, urmărirea și localizarea mijloacelor de transport și a altor obiecte.

Articolul 138⁶. Culegerea de informații

(1) Culegerea de informații constă în dobândirea informațiilor despre persoane fizice și juridice, bunuri mobile și imobile, fapte, evenimente și circumstanțe care prezintă interes, prin comunicare nemijlocită cu alte persoane, prin studiere de documente, materiale, baze de date, sisteme informaționale și surse deschise, prin adresare de solicitări persoanelor fizice și juridice care posedă sau care dispun de informații care prezintă interes, precum și prin intermediul fotorobotului și al altor metode ce oferă posibilitatea de a identifica o persoană cu o probabilitate sporită.

(2) Măsura specială de investigații prevăzută de prezentul articol poate fi dispusă și în cazul infracțiunilor ușoare și mai puțin grave.”

5. La articolul 305, alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Demersul referitor la cercetarea domiciliului și/sau instalarea în el a aparatelor ce asigură fotografierea sau supravegherea și înregistrarea audio și video, la supravegherea tehnică, la interceptarea și înregistrarea comunicărilor și/sau imaginilor, la monitorizarea sau controlul tranzacțiilor financiare și/sau accesul la informațiile financiare și la accesarea, interceptarea și înregistrarea datelor informatice se examinează de către judecătorul de instrucție imediat, dar nu mai târziu de 4 ore de la primirea demersului.”

6. În tot cuprinsul codului, cuvântul „telecomunicații” se substituie cu cuvintele „comunicații electronice”.

Articolul II. – Legea nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 113–118, art. 373), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 1:

alineatele (1) și (2) vor avea următorul cuprins:

„(1) Activitatea specială de investigații reprezintă o activitate cu caracter secret și/sau public, efectuată de către autoritățile publice competente, cu sau fără utilizarea echipamentelor tehnice speciale, în scopul colectării informațiilor necesare pentru prevenirea și combaterea criminalității, asigurarea securității statului, ordinii publice și siguranței în locurile de detenție, apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanelor.

(2) Prezenta lege reglementează activitatea specială de investigații în afara procesului penal, subiecții și măsurile speciale de investigații ale acestora, activitatea cu colaboratorii confidențiali, precum și asigurarea financiară a activității speciale de investigații.”.

2. La articolul 2:

litera a) va avea următorul cuprins:

„a) relevarea, prevenirea și combaterea activității infracționale;”;

litera b) se abrogă;

litera c) va avea următorul cuprins:

„c) căutarea persoanelor care sunt dispărute fără urmă, se sustrag de la urmărirea penală sau de la judecată, se ascund de organul de urmărire penală sau de instanța de judecată, se eschivează de la executarea pedepsei sau au evadat din locurile de detenție;”;

litera c¹) se abrogă;

litera d) va avea următorul cuprins:

„d) colectarea informațiilor privind posibilele fapte sau evenimente care ar putea periclita securitatea statului, ordinea publică sau siguranța în locurile de detenție;”;

se completează cu literele e)-g) cu următorul cuprins:

„e) asigurarea protecției martorilor și a altor participanți la procesul penal;

f) asigurarea protecției subiecților activității speciale de investigații.”.

3. La articolul 3:

se completează cu litera a¹) cu următorul cuprins:

„a¹) proporționalității;”;

se completează cu litera d¹) cu următorul cuprins:

„d¹) confidențialității;”;

litera e) va avea următorul cuprins:

„e) cooperării cu alte autorități publice;”.

4. Articolul 4 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 4.** Protecția drepturilor și libertăților persoanei la realizarea activității speciale de investigații

(1) În timpul efectuării activității speciale de investigații se interzice încălcarea drepturilor și libertăților persoanei. Limitările parțiale ale drepturilor și libertăților persoanei au caracter temporar și pot fi aplicate doar în conformitate cu procedura stabilită de prezenta lege pentru prevenirea și combaterea criminalității, asigurarea securității statului, ordinii publice și siguranței în locurile de detenție, apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanelor.

(2) Activitatea specială de investigații se realizează indiferent de sex, rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, origine, statut, avere, convingeri, opinii sau

alte circumstanțe.

(3) Subiecților activității speciale de investigații li se interzice să determine persoana la săvârșirea faptelor ilegale, direct sau indirect, prin presiune, instigare, încurajare sau limitare a libertății de a alege propriul comportament.

(4) Orice persoană supusă măsurii speciale de investigații are dreptul să fie informată după efectuarea acesteia, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege, precum și să-i fie reparat prejudiciul material și moral cauzat prin încălcarea prezentei legi.

(5) Persoana care consideră că prin acțiunile subiecților activității speciale de investigații i-au fost încălcate drepturile și libertățile sale poate să le conteste în modul stabilit de prezenta lege.”.

5. La articolul 5, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Accesul altor persoane decât cele care efectuează nemijlocit măsurile speciale de investigații la dosarul special sau la materialele din dosarul special este interzis, cu excepția conducătorului subdiviziunii specializate, conducătorului autorității publice și angajaților desemnați, în limita competenței, de către acesta, procurorului care a autorizat măsura specială de investigații sau a solicitat autorizarea măsurii speciale de investigații de către instanța de judecată, procurorului ierarhic superior, instanței de judecată sau instanței de judecată ierarhic superioare, care a examinat contestația.”.

6. Se completează cu articolul 5¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 5¹. Cooperarea internațională

În cazurile prevăzute de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte și de actele normative ale Republicii Moldova, autoritățile publice care efectuează activitatea specială de investigații au dreptul de a coopera cu organele de ocrotire a normelor de drept și organizațiile internaționale, prin acordarea asistenței și realizarea schimbului de informații.”.

7. La articolul 6, alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Ofițerul de investigații care efectuează activitatea specială de investigații își realizează sarcinile în mod independent, sub controlul conducătorului subdiviziunii specializate și, după caz, al procurorului care a autorizat sau a solicitat autorizarea măsurii speciale de investigații.”.

8. La articolul 7:

alineatul (1):

litera a), după cuvintele „a crea” se completează cu cuvintele „și a administra”, iar după cuvintele „sisteme informaționale” se completează cu cuvintele „și bănci de date”;

se completează cu litera a¹) cu următorul cuprins:

„a¹) a utiliza gratuit, inclusiv prin intermediul platformei de interoperabilitate, datele sistemelor informaționale și băncilor de date, cu excepțiile prevăzute de lege;”;

literale c) și d) vor avea următorul cuprins:

„c) a confecționa și a folosi, în cadrul efectuării activității speciale de investigații, acte, documente, ștampile sau alte rechizite pentru codificarea identității persoanelor fizice și juridice ale subdiviziunilor specializate, încăperilor și mijloacelor de transport și/sau pentru susținerea legendei investigatorilor sub acoperire și colaboratorilor confidențiali;

d) a achiziționa, a adapta și a utiliza programe informatice și softuri, precum și mijloace tehnice speciale, cum ar fi: aparate de fotografiat, de înregistrare audio și video, alte mijloace tehnice moderne pentru obținerea în secret a informației;”;

litera e), semnul de punctuație „,” se substituie cu semnul de punctuație „,”;

se completează cu literale f) și g) cu următorul cuprins:

„f) a utiliza serviciile specialiștilor pentru a realiza sarcinile activității speciale de investigații;

g) a utiliza substanțe chimice speciale de marcare, care nu prezintă pericol pentru viața și sănătatea omului.”;

alineatul (2) se abrogă;

alineatul (3):

cuvântul „privind” se substituie cu cuvântul „pentru”;

litera c), cuvântul „desfășurarea” se substituie cu cuvântul „efectuarea”;

litera d), cuvântul „desfășurarea” se substituie cu cuvântul „efectuarea”.

9. La articolul 8 alineatul (2), textul „art. 18” se substituie cu textul „art. 27”.

10. La articolul 9:

alineatul (1), după cuvintele „în numele statului” se completează cu cuvintele „și în limitele competenței sale”, cuvintele „măsurile speciale” se substituie cu cuvintele „activitatea specială”, iar cuvintele „legislația în vigoare” se substituie cu cuvintele „prevederile prezentei legi”;

alineatul (2) se abrogă;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Identitatea ofițerilor de investigații care activează în calitate de investigatori sub acoperire, precum și identitatea persoanelor antrenate în calitate de investigatori sub acoperire constituie secret de stat și poate fi dezvăluită numai cu acordul scris al acestora și în conformitate cu Legea nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat.”.

11. La articolul 10:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) În cazul unor investigații complexe, crearea grupului de ofițeri de investigații se dispune:

a) de către conducătorul subdiviziunii specializate, dacă în componența grupului se includ ofițeri de investigații din cadrul aceleiași subdiviziuni specializate;

b) de către conducătorul autorității publice, dacă în componența grupului se includ ofițeri de investigații din cadrul diferitor subdiviziuni specializate ai aceleiași autorități publice;

c) prin ordin comun, de către conducătorii autorităților publice, dacă în componența grupului se includ ofițeri de investigații din cadrul diferitor subdiviziuni specializate ai diferitor autorități publice.”;

alineatul (2), textul „persoanele specificate la alin. (1) îl numesc pe unul din ofițerii de investigații” se substituie cu textul „conducătorul subdiviziunii specializate sau conducătorul autorității publice desemnează un ofițer de investigații în calitate de”.

12. La articolul 11:

litera b), cuvintele „să întreprindă” se substituie cu cuvintele „să efectueze”, iar textul „apărării drepturilor și libertăților omului, protecției tuturor formelor de proprietate ocrotite de lege pentru asigurarea securității statului și a ordinii publice” se substituie cu cuvintele „realizării sarcinilor activității speciale de investigații”;

litera c) va avea următorul cuprins:

„c) să execute indicațiile scrise ale conducătorului subdiviziunii specializate, ordonanțele procurorului și încheierile instanței de judecată”;

litera f), cuvântul „măsurii” se substituie cu cuvântul „activității”;

litera g), semnul de punctuație „.” se substituie cu semnul de punctuație „.”;

se completează cu litera h) cu următorul cuprins:

„h) alte obligații prevăzute de prezenta lege.”.

13. La articolul 12:

alineatul (1):

litera c), după cuvintele „să utilizeze” se completează cu cuvântul „gratuit”, iar după cuvintele „sistemele informaționale” se completează cu cuvintele „și băncile de date”;

litera e), semnul de punctuație „.” se substituie cu semnul de punctuație „.”;

se completează cu litera f) cu următorul cuprins:

„f) să utilizeze mijloace financiare destinate finanțării activității speciale de investigații.”;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Ofițerul de investigații are dreptul să refuze sau să renunțe efectuarea măsurii speciale de investigații, dacă există circumstanțe reale care pun în pericol viața și/sau sănătatea sa ori a altor persoane. Refuzul sau renunțarea efectuării măsurii speciale de investigații se comunică în scris, prin depunerea unui raport motivat, conducătorului subdiviziunii specializate.”.

14. La articolul 14:

litera b), cuvintele „sau conduce” se exclud, iar cuvintele „proces penal” se substituie cu cuvintele „dosar special”;

litera d), după cuvântul „contestațiile” se completează cu cuvintele „sau plângerile persoanelor”, iar semnul de punctuație „;” se substituie cu semnul de punctuație „.”;

literele e) și f) se abrogă.

15. La articolul 15:

alineatul (2), cuvântul „măsurilor” se substituie cu cuvântul „activității”;

alineatul (3) se abrogă;

alineatul (4), cuvintele „efectuării măsurilor speciale de investigații” se substituie cu cuvintele „colaborării confidențiale”;

alineatul (6) se abrogă;

se completează cu alineatul (8) cu următorul cuprins:

„(8) Organizarea activității cu colaboratorii confidențiali, precum și asigurarea financiară a activității speciale de investigații sunt stabilite prin acte departamentale interne.”.

16. La articolul 16 alineatul (1), după textul „să acorde asistență subdiviziunilor specializate,” se completează cu textul „să acorde acces direct și gratuit la sistemele informaționale și băncile de date administrate,” iar cuvântul „măsurilor” se substituie cu cuvintele „sarcinilor activității”.

17. La articolul 17 alineatul (1), cuvântul „colaboratorilor” se substituie cu cuvântul „angajaților”.

18. În capitolul III, titlul secțiunii 1 va avea următorul cuprins:

„Secțiunea 1

**Dispunerea, autorizarea, efectuarea, prelungirea, încetarea
și consemnarea măsurilor speciale de investigații”.**

19. Articolul 18 se abrogă.

20. Articolul 19 va avea următorul cuprins:

„Articolul 19. Dispunerea măsurilor speciale de investigații

(1) Temeiurile pentru dispunerea măsurilor speciale de investigații sunt:

1) circumstanțele:

a) neclare privind existența faptului infracțiunii grave, deosebit de grave sau excepțional de grave;

b) ce pun în pericol securitatea ofițerului de investigații sau a membrilor familiei acestuia;

c) ce pun în pericol securitatea investigatorului sub acoperire sau a colaboratorului confidențial ori a membrilor familiilor acestora;

d) ce pun în pericol siguranța în locurile de detenție;

2) amenințările ce constituie pericol deosebit pentru securitatea statului;

3) informațiile, devenite cunoscute, privind:

a) persoanele care se sustrag de la urmărirea penală sau de la judecată, se ascund de organul de urmărire penală sau de instanța de judecată, se eschivează de la executarea pedepsei sau au evadat din locurile de detenție;

b) persoanele care sunt dispărute fără urmă sau cadavrele neidentificate;

4) interpelările organelor de drept ale altor state, ale organizațiilor internaționale sau ale instituțiilor/agențiilor Uniunii Europene, în conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte;

5) asigurarea protecției martorilor și a altor participanți la procesul penal.

(2) Efectuarea măsurilor speciale de investigații dispuse în temeiul alin. (1) pct. 1) și 2) încetează din momentul în care din rezultatele acestora reiese că se pregătește, se săvârșește sau a fost săvârșită o infracțiune, urmând a se proceda în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală.

(3) Măsurile speciale de investigații se dispun în cazul în care sunt întrunite cumulativ următoarele condiții:

a) realizarea sarcinilor prezentei legi este imposibilă pe altă cale;

b) acțiunea este necesară și proporțională cu restrângerea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului;

c) se urmărește un scop legitim.

(4) Măsurile speciale de investigații se dispun prin ordonanța ofițerului de investigații, în care se indică:

a) data și locul întocmirii;

b) numele, prenumele și funcția persoanei care o întocmește;

c) măsura specială de investigații efectuarea căreia se dispune și autorizarea căreia urmează să se solicite;

d) temeiul dispunerii măsurii speciale de investigații și argumentele care demonstrează întrunirea cumulativă a condițiilor prevăzute la alin. (3);

e) ofițerul de investigații responsabil de efectuarea măsurii speciale de investigații;

f) perioada pentru care se dispune efectuarea și se solicită autorizarea măsurii speciale de investigații;

g) identitatea atribuită investigatorului sub acoperire, precum și activitățile pe care acesta le va desfășura;

h) numele, prenumele, datele de identificare ale persoanei supuse măsurii speciale de investigații sau datele de identificare ale obiectului supus măsurii speciale de investigații, dacă sunt cunoscute.”.

21. Articolul 20 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 20.** Autorizarea, efectuarea, prelungirea și încetarea măsurilor speciale de investigații

(1) Măsurile speciale de investigații specificate la art. 27 alin. (1) pct. 1) se autorizează, prin încheiere motivată, de către judecătorul de instrucție, cele specificate la art. 27 alin. (1) pct. 2) se autorizează, prin ordonanță motivată, de către procuror, iar cele specificate la art. 27 alin. (1) pct. 3) se autorizează, prin rezoluție, de către conducătorul subdiviziunii specializate.

(2) Procedura de autorizare a măsurilor speciale de investigații specificate la art. 27 alin. (1) pct. 1) este reglementată de Codul de procedură penală, prevederile căruia se aplică în modul corespunzător, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege, iar procedura de autorizare a măsurilor speciale de investigații specificate la art. 27 alin. (1) pct. 2) și 3) este reglementată de prezenta lege.

(3) Măsurile speciale de investigații prevăzute la art. 27 alin. (1) pct. 1) se autorizează la demersul motivat al procurorului, cele prevăzute la art. 27 alin. (1) pct. 2) se autorizează la demersul motivat al conducătorului subdiviziunii specializate, iar cele prevăzute la art. 27 alin. (1) pct. 3) se autorizează la demersul motivat al ofițerului de investigații. În demers se indică argumentele care justifică imposibilitatea realizării sarcinilor prezentei legi pe altă cale, necesitatea și proporționalitatea efectuării măsurii speciale de investigații și rezultatul scontat. La demers se anexează ordonanța privind dispunerea efectuării măsurii speciale de investigații și materialele ce confirmă necesitatea efectuării măsurii speciale de investigații.

(4) Măsurile speciale de investigații prevăzute la art. 27 alin. (1) pct. 3) se autorizează, prin rezoluție, de către conducătorul subdiviziunii specializate, care se aplică direct pe ordonanța ofițerului de investigații.

(5) Măsura specială de investigații se dispune pe o perioadă de 30 de zile, cu calcularea termenului din momentul autorizării, cu posibilitatea de a fi, în același mod, prelungită motivat până la 180 de zile cumulativ, cu excepțiile stabilite de prezenta lege.

(6) Fiecare prelungire a duratei măsurii speciale de investigații nu poate depăși 30 de zile. Măsurile speciale de investigații prevăzute la art. 27 alin. (1) pct. 1) se prelungesc de către judecătorul de instrucție care a autorizat măsura specială de investigații, iar în lipsa acestuia, de către un judecător din instanța de judecată competentă desemnat aleatoriu. Măsurile speciale de investigații prevăzute la art. 27 alin. (1) pct. 2) se prelungesc de către procurorul care a autorizat măsura specială de investigații, iar în lipsa acestuia, de către un procuror din procuratura competentă desemnat de către procurorul ierarhic superior.

(7) Dacă termenul pentru care s-a autorizat efectuarea măsurii speciale de investigații a fost prelungit până la 180 de zile cumulativ, este interzisă autorizarea efectuării măsurii speciale de investigații din aceleași motive și în privința aceluiași persoane, cu excepția apariției circumstanțelor noi, căutării persoanelor învinuite/inculpate sau condamnate care se ascund de organul de urmărire penală sau de instanța de judecată ori se eschivează de la executarea pedepsei privative de libertate, căutării deținuților evadați, efectuării investigațiilor sub acoperire sau investigării amenințărilor ce constituie pericol deosebit pentru securitatea statului, cazuri în care se permite autorizarea efectuării măsurii speciale de investigații până la 2 ani cumulativ.

(8) Măsurile speciale de investigații autorizate trebuie să înceapă la data indicată în actul de dispunere sau cel târziu la data expirării termenului pentru care a fost autorizată.

(9) Ofițerul de investigații care a efectuat măsura specială de investigații, în termen de cel mult 30 de zile de la data autorizării măsurii speciale de investigații sau în termenul stabilit în actul de dispunere, va informa, printr-un raport, conducătorul subdiviziunii specializate sau procurorul care a autorizat măsura specială de investigații despre rezultatele obținute, iar în caz de necesitate, va solicita prelungirea acesteia.

(10) Dacă, în urma examinării raportului, conducătorul subdiviziunii specializate sau procurorul constată că nu sunt respectate condițiile de efectuare a măsurii speciale de investigații sau prin aceasta se încalcă disproporționat ori în mod vădit drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanelor, acesta dispune încetarea măsurii speciale de investigații.

(11) Conducătorul subdiviziunii specializate sau procurorul, la solicitarea ofițerului de investigații, încetează măsura specială de investigații înainte de expirarea termenului pentru care efectuarea acesteia a fost autorizată, imediat ce au dispărut temeiurile și/sau motivele ce au justificat autorizarea acesteia sau dacă din rezultatele obținute reiese că se pregătește, se săvârșește sau a fost săvârșită o infracțiune, urmând a se proceda în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală.”.

22. La articolul 21:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) În scopul sistematizării informațiilor acumulate, verificării și aprecierii rezultatelor activității speciale de investigații, precum și adoptării în baza lor a deciziilor corespunzătoare, se inițiază și se țin dosare speciale, la care se anexează toate materialele acumulate. Inițierea și ținerea dosarului special este supusă înregistrării obligatorii.”;

alineatele (3) și (4) vor avea următorul cuprins:

„(3) Categoriile dosarelor speciale, modul de inițiere, de ținere, de gestionare și de nimicire a acestora se reglementează prin acte normative departamentale emise de autoritățile publice ale căror subdiviziuni specializate

efectuează activitate specială de investigații.

(4) Dosarele speciale care conțin informații atribuite la secret de stat se gestionează și se nimicesc conform procedurii stabilite în Legea nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat.”;

alineatul (5) se abrogă;

se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:

„(6) Rezultatele efectuării măsurilor speciale de investigații obținute în privința persoanelor se păstrează în dosarul special și se nimicesc odată cu acesta, cu excepțiile stabilite de prezenta lege.”.

23. La articolul 22:

în titlu, cuvântul „activității” se substituie cu cuvântul „măsurilor”;

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) După finalizarea efectuării măsurii speciale de investigații și constatarea lipsei necesității prelungirii efectuării acesteia sau, în caz de necesitate, pe parcursul realizării ei, ofițerul de investigații care a efectuat măsura specială de investigații întocmește un proces-verbal în care consemnează:

1) locul și data întocmirii procesului-verbal;

2) locul, data și ora începerii și finisării măsurii speciale de investigații;

3) funcția, numele și prenumele ofițerului de investigații care a efectuat măsura specială de investigații și care a întocmit procesul-verbal, cu excepția datelor persoanelor identitatea și calitatea cărora constituie secret de stat;

4) numele, prenumele și calitatea persoanelor care au participat la efectuarea măsurii, iar dacă este necesar, adresele lor, obiecțiile și explicațiile acestora, cu excepția datelor persoanelor identitatea și calitatea cărora constituie secret de stat;

5) numărul dosarului special în cadrul căruia se efectuează măsura specială de investigații;

6) mențiunea privind actele de dispoziție ale ofițerului de investigații și privind rezoluția de autorizare a conducătorului subdiviziunii specializate sau, după caz, privind actele de autorizare ale procurorului sau, după caz, ale judecătorului de instrucție;

7) datele de identitate și alte informații pertinente despre persoana în privința căreia s-a efectuat măsura specială de investigații, dacă sunt cunoscute;

8) descrierea detaliată a faptelor constatate, precum și a acțiunilor întreprinse în cadrul efectuării măsurii speciale de investigații;

9) mențiunea privind utilizarea mijloacelor tehnice în cadrul efectuării măsurii speciale de investigații, obiectele față de care au fost aplicate acestea, rezultatele obținute și datele de identificare a suportului informațional pe care s-au stocat acestea, alte informații relevante obținute în urma efectuării măsurii speciale de investigații.”;

alineatul (2), după cuvântul „investigații” se completează cu textul „și, după caz, stenograma fonogramelor”;

alineatul (3), cuvintele „Procesul-verbal și purtătorul material de informații” se substituie cu textul „Procesul-verbal, suportul informațional și, după caz, stenograma fonogramelor”;

alineatele (4) și (5) vor avea următorul cuprins:

„(4) La finalizarea efectuării măsurii speciale de investigații sau la solicitarea judecătorului de instrucție ori a procurorului care a autorizat măsura specială de investigații, ofițerul de investigații transmite, pentru verificarea respectării legalității la efectuarea măsurii speciale de investigații, în termen de cel mult 10 zile, procesul-verbal privind consemnarea rezultatelor efectuării măsurii speciale de investigații, la care se anexează toate materialele acumulate urmare efectuării acesteia.

(5) În cazul în care se constată că măsura specială de investigații s-a efectuat cu încălcarea vădită a drepturilor și libertăților persoanei sau că ofițerul de investigații a acționat cu depășirea prevederilor încheierii/ordonanței de autorizare, judecătorul de instrucție sau procurorul declară nule rezultatele măsurii speciale de investigații efectuate și dispune, prin încheiere/ordonanță, nimicirea acestora.”;

se completează cu alineatul (5¹) cu următorul cuprins:

„(5¹) Nimicirea rezultatelor măsurilor speciale de investigații efectuate fără respectarea legalității, declarate nule, se realizează în termen de 30 de zile de la:

a) expirarea termenului de contestare a încheierii judecătorului de instrucție sau a ordonanței procurorului, dacă nu a fost depusă contestație;

b) menținerea încheierii judecătorului de instrucție sau ordonanței procurorului, dacă a fost depusă contestație și aceasta a fost respinsă.”;

alineatele (6)-(8) se abrogă;

se completează cu alineatele (9)-(11) cu următorul cuprins:

„(9) După constatarea respectării sau nerespectării legalității, procurorul, în termen de cel mult 15 zile din momentul emiterii încheierii/ordonanței privind verificarea respectării legalității la efectuarea măsurii speciale de investigații, informează în scris, prin scrisoare recomandată, persoana care a fost supusă măsurii speciale de investigații despre acest fapt. Materialele ce confirmă informarea persoanei se anexează la dosarul special.

(10) În termen de 30 de zile din momentul informării prevăzute la alin. (9), persoana supusă măsurii speciale de investigații are dreptul să facă cunoștință cu actele de dispoziție privind dispunerea, autorizarea, prelungirea și încetarea efectuării măsurii speciale de investigații, procesul-verbal privind consemnarea rezultatelor efectuării măsurii speciale de investigații, suportul informațional și încheierea/ordonanța privind verificarea respectării legalității la efectuarea măsurii speciale de investigații, cu excepția informațiilor atribuite la secret de stat.

(11) Nimicirea rezultatelor măsurilor speciale de investigații efectuate cu respectarea legalității se realizează în termen de 90 de zile de la:

- a) expirarea termenului de luare la cunoștință, dacă persoana nu a făcut uz de acest drept;
- b) expirarea termenului de contestare a încheierilor judecătorului de instrucție sau a ordonanțelor procurorului, dacă nu a fost depusă contestație;
- c) menținerea încheierilor judecătorului de instrucție sau ordonanțelor procurorului, dacă a fost depusă contestație și aceasta a fost respinsă.”.

24. Se completează cu articolul 22¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 22¹.** Amânarea informării persoanei supuse măsurii speciale de investigații

(1) Se amână informarea persoanei supuse măsurii speciale de investigații dacă există unul dintre următoarele temeiuri:

- a) informarea constituie risc sporit pentru viața și sănătatea persoanei;
- b) este necesară efectuarea altei măsuri speciale de investigații în cadrul aceluiași dosar special;
- c) rezultatele măsurii speciale de investigații impun începerea procesului penal;
- d) informarea constituie pericol deosebit pentru securitatea statului.

(2) Ofițerul de investigații care gestionează dosarul special întocmește un raport motivat în care expune existența unuia dintre temeiurile indicate în alin. (1), care se aprobă de către conducătorul subdiviziunii specializate și se transmite procurorului spre examinare.

(3) Procurorul, la examinarea raportului întocmit și aprobat conform alin. (2), constată prezența sau absența temeiurilor de amânare a informării persoanei supuse măsurii speciale de investigații, stabilește dacă aceste temeiuri au caracter permanent sau provizoriu și, prin ordonanță, admite sau respinge autorizarea amânării informării persoanei supuse măsurii speciale de investigații.

(4) În funcție de caracterul permanent sau provizoriu al temeiurilor de amânare a informării, procurorul poate autoriza amânarea informării pentru o perioadă determinată de timp, subdiviziunea specializată care a inițiat măsura specială de investigații fiind obligată, la expirarea perioadei respective de timp, să reevalueze temeiurile de amânare a informării și să întreprindă acțiunile necesare, în conformitate cu prevederile prezentei legi. Refuzul procurorului privind autorizarea amânării informării poate fi contestat de către conducătorul subdiviziunii specializate la procurorul ierarhic superior.

(5) În cazul temeiurilor cu caracter permanent, fiecare perioadă de timp pentru care poate fi autorizată amânarea informării, până la reevaluarea temeiurilor, nu poate depăși 180 de zile, iar în cazul temeiurilor cu caracter provizoriu, fiecare perioadă de timp pentru care poate fi autorizată amânarea informării, până la reevaluarea temeiurilor, nu poate depăși 30 de zile.

(6) Ordonanța emisă de către procuror privind autorizarea amânării

informării și raportul întocmit de către ofițerul de investigații și aprobat de către conducătorul subdiviziunii specializate se anexează la dosarul special.”.

25. Articolul 23 se abrogă.

26. Articolul 24 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 24.** Utilizarea rezultatelor măsurilor speciale de investigații

(1) Rezultatele măsurilor speciale de investigații efectuate în conformitate cu prevederile prezentei legi pot servi drept temei pentru:

a) sesizarea organului de urmărire penală, în cazul în care ofițerul de investigații constată o bănuială rezonabilă cu privire la pregătirea sau la săvârșirea unei infracțiuni;

b) sesizarea agentului constator, în cazul în care ofițerul de investigații constată o suspiciune rezonabilă cu privire la pregătirea sau la săvârșirea unei contravenții;

c) efectuarea altor măsuri speciale de investigații în scopul realizării sarcinilor prezentei legi;

d) schimbul de informații cu alte autorități publice, cu organele de drept ale altor state, cu organizațiile internaționale și cu instituțiile/agențiile Uniunii Europene, în conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

(2) Informațiile despre forțele, mijloacele, metodele, tehnica specială, sursele, planurile și rezultatele efectuării activității speciale de investigații, despre organizarea și tactica efectuării măsurilor speciale de investigații, precum și despre identitatea investigatorilor sub acoperire și a colaboratorilor confidențiali, care constituie secret de stat, pot fi desecretizate în conformitate cu Legea nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat.

(3) Utilizarea rezultatelor măsurilor speciale de investigații specificate la art. 27 alin. (1) pct. 1) și 2) din cadrul unui dosar special în cadrul altui dosar special se efectuează doar cu autorizarea procurorului sau judecătorului de instrucție care a autorizat inițial măsura specială de investigații, iar în lipsa acestuia, de către un procuror din procuratura competentă desemnat de către procurorul ierarhic superior sau de către un judecător din instanța de judecată competentă desemnat aleatoriu.”.

27. Articolul 25 se abrogă.

28. Articolul 26 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 26.** Contestarea măsurilor speciale de investigații

(1) Ordonanța procurorului prin care a fost admisă sau respinsă autorizarea efectuării măsurii speciale de investigații ori prin care a fost constatată respectarea sau nerespectarea legalității efectuării măsurii speciale de investigații poate fi contestată la procurorul ierarhic superior de către:

a) conducătorul subdiviziunii specializate care a solicitat autorizarea efectuării măsurii speciale de investigații;

b) persoana supusă măsurii speciale de investigații.

(2) Cererea de contestare se adresează procurorului ierarhic superior în termen de cel mult 15 zile de la data aducerii la cunoștință a ordonanței și se depune direct acestuia sau procurorului care a emis actul contestat. În cazul în care cererea de contestare a fost depusă procurorului care a emis actul contestat, acesta este obligat, în termen de cel mult 48 de ore de la primire, să transmită procurorului ierarhic superior cererea de contestare, însoțită de explicațiile sale și de procesul-verbal privind consemnarea rezultatelor efectuării măsurii speciale de investigații cu toate anexele la acesta.

(3) Pentru asigurarea examinării cererii de contestare, conducătorul subdiviziunii specializate va pune la dispoziția procurorului ierarhic superior toate materialele necesare, cu excepția celor care conțin date despre persoanele care au contribuit în mod confidențial la efectuarea măsurii speciale de investigații.

(4) Procurorul ierarhic superior va examina cererea de contestare în termen de cel mult 5 zile și va dispune, prin ordonanță, care nu poate fi contestată:

a) admiterea cererii de contestare cu anularea ordonanței procurorului ierarhic inferior și pronunțarea unei noi decizii pe marginea celor contestate;

b) respingerea cererii de contestare cu menținerea ordonanței procurorului ierarhic inferior.

(5) Procedura de contestare a încheierilor judecătorului de instrucție privind măsurile speciale de investigații este reglementată de Codul de procedură penală și se aplică în modul corespunzător.”

29. În capitolul III, secțiunea a 2-a va avea următorul cuprins:

„Secțiunea a 2-a Măsurile speciale de investigații

Articolul 27. Măsurile speciale de investigații

(1) Pentru realizarea sarcinilor prevăzute de prezenta lege pot fi dispuse și efectuate următoarele măsuri speciale de investigații:

1) cu autorizarea judecătorului de instrucție la demersul procurorului:

a) supravegherea tehnică;

b) interceptarea și înregistrarea comunicărilor și/sau imaginilor;

c) reținerea, cercetarea, predarea sau ridicarea trimiterilor poștale;

d) monitorizarea sau controlul tranzacțiilor financiare și/sau accesul la informațiile financiare;

e) colectarea de informații de la furnizorii de servicii de comunicații electronice;

f) accesarea, interceptarea și înregistrarea datelor informatice;

2) cu autorizarea procurorului la demersul conducătorului subdiviziunii specializate:

- a) identificarea abonatului, proprietarului sau utilizatorului unui sistem de comunicații electronice ori al unui punct de acces la un sistem informatic;
- b) achiziția de control;
- c) investigația sub acoperire;
- d) colectarea mostrelor pentru cercetarea comparată;

3) cu autorizarea conducătorului subdiviziunii specializate la demersul ofițerului de investigații:

- a) cercetarea obiectelor și documentelor;
- b) urmărirea vizuală;
- c) culegerea de informații.

(2) Lista măsurilor specificate la alin. (1) este exhaustivă și poate fi modificată sau completată doar prin lege.

(3) Măsurile prevăzute la alin. (1) pct. 1) se efectuează numai în cazul:

- a) amenințărilor care reprezintă pericol deosebit pentru securitatea statului;
- b) căutării persoanelor care se eschivează de la executarea pedepsei penale sau au evadat din locurile de detenție;

c) asigurării protecției martorilor și a altor participanți la procesul penal.

(4) Organizarea, tactica și metodică efectuării măsurilor speciale de investigații, regulile cu privire la gestionarea, păstrarea și distrugerea materialelor obținute, măsurile de asigurare a integrității și a confidențialității acestora, confecționarea și folosirea actelor de codificare la efectuarea măsurilor speciale de investigații, efectuarea investigațiilor sub acoperire, conducerea și coordonarea activității efectuate sub acoperire, precum și utilizarea resurselor financiare alocate pentru efectuarea activității speciale de investigații, sunt stabilite printr-un regulament comun al autorităților publice în cadrul cărora sunt constituite subdiviziuni specializate care efectuează activitate specială de investigații, coordonat cu Procuratura Generală.

(5) În procesul de efectuare a măsurilor speciale de investigații, în condițiile prezentei legi, se face uz de sisteme informaționale și bănci de date, aparate de înregistrare foto, video și audio, de alte mijloace tehnice, inclusiv de mijloace tehnice speciale pentru obținerea în secret a informațiilor.

(6) Clasificatorul mijloacelor tehnice speciale pentru obținerea în secret a informațiilor în activitatea specială de investigații se aprobă de către Guvernul Republicii Moldova.

(7) Activitățile de import, export, proiectare, producere și comercializare a mijloacelor tehnice speciale pentru obținerea în secret a informațiilor se desfășurează doar cu avizul subiecților care efectuează activitatea specială de investigații.

(8) Achiziționarea mijloacelor tehnice speciale pentru obținerea în secret a informațiilor în activitatea specială de investigații se efectuează fără desfășurarea

procedurii de achiziții publice.

(9) Se interzice utilizarea mijloacelor tehnice speciale pentru obținerea în secret a informațiilor de către persoanele fizice sau juridice neîmputernicite în acest sens prin lege.

Articolul 28. Supravegherea tehnică

(1) Supravegherea tehnică reprezintă utilizarea mijloacelor tehnice pentru relevarea și fixarea cronologică a acțiunilor/inacțiunilor, poziționărilor, mișcărilor și contactelor (legăturilor) persoanelor, supravegherea imobilelor, urmărirea și localizarea mijloacelor de transport și a altor obiecte.

(2) Supravegherea tehnică se efectuează doar în condiții ce exclud violarea de domiciliu.

Articolul 28¹. Interceptarea și înregistrarea comunicărilor și/sau imaginilor

(1) Interceptarea comunicărilor și/sau imaginilor presupune folosirea unor mijloace tehnice prin intermediul cărora se poate afla conținutul informațiilor audio sau video, transmise între două sau mai multe persoane, iar înregistrarea acestora presupune stocarea informațiilor obținute în urma interceptării pe un suport informațional.

(2) Asigurarea tehnică a interceptării comunicărilor efectuate prin intermediul rețelelor de comunicații electronice, cu utilizarea unor mijloace tehnice speciale, conectate, în caz de necesitate, la echipamentul furnizorilor de rețele și/sau servicii de comunicații electronice se realizează de către autoritatea abilitată prin lege cu asemenea atribuții. Angajații subdiviziunii din cadrul autorității abilitate prin lege, care asigură tehnic interceptarea și înregistrarea comunicărilor și/sau imaginilor, precum și persoanele care efectuează nemijlocit ascultarea înregistrărilor, ofițerul de investigații și procurorul sunt obligați să păstreze secretul comunicărilor, iar pentru încălcarea acestei obligații poartă răspundere penală conform art. 178 din Codul penal.

(3) Pentru asigurarea efectuării interceptării și înregistrării comunicărilor indicate la alin. (1), ofițerul de investigații prezintă organului abilitat prin lege copia autenticată a actului de autorizare. Scrisoarea de însoțire a actului de autorizare va conține o mențiune privind prevenirea persoanei care va asigura tehnic efectuarea măsurii speciale de investigații despre răspunderea penală.

(4) Subdiviziunea tehnică din cadrul autorității abilitate prin lege să asigure interceptarea comunicărilor efectuate prin intermediul rețelelor de comunicații electronice transmite semnalul comunicărilor interceptate și alte informații subdiviziunii specializate indicate în actul de autorizare, în regim de timp real, fără a efectua înregistrarea acestora.

(5) Stenograma comunicărilor constituie reproducerea integrală, în formă scrisă, pe suport de hârtie, a comunicărilor interceptate și înregistrate care au importanță pentru investigații. În stenograma comunicărilor se indică data, ora și

durata comunicării, numele persoanelor, dacă sunt cunoscute, ale căror comunicări sunt stenografiate, precum și alte date. Se interzice stenografierea comunicărilor dintre avocat și client. Fiecare pagină a procesului-verbal de interceptare și a stenogramei se semnează de către persoana care le-a întocmit. La procesul-verbal se anexează suportul informațional pe care au fost înregistrate comunicările interceptate, făcându-se mențiune despre împachetarea și sigilarea acestuia.

Articolul 28². Reținerea, cercetarea, predarea sau ridicarea trimiterilor poștale

(1) Pot fi reținute, cercetate, predate sau ridicate următoarele trimiteri poștale: scrisori de orice gen, telegrame, radiograme, banderole, colete poștale, containere poștale, mandate poștale.

(2) Ordonanța privind dispunerea efectuării prezentei măsuri speciale de investigații, pe lângă elementele prevăzute la art. 20, va mai conține: motivele dispunerii reținerii, cercetării, predării sau ridicării trimiterilor poștale, denumirea instituției poștale în sarcina căreia se atribuie obligația de a reține trimiterile poștale, numele și prenumele persoanei sau persoanelor ale căror trimiteri poștale trebuie să fie reținute, adresa exactă a acestor persoane, genul de trimiteri poștale care se rețin, se cercetează, se predau sau se ridică.

(3) Ofițerul de investigații aduce la cunoștința reprezentantului instituției poștale, contra semnătură, mandatul judecătoresc sau, după caz, extrasul din ordonanța procurorului, care va conține elementele unui mandat judecătoresc, cu privire la reținerea, cercetarea, predarea sau ridicarea trimiterilor poștale.

(4) Reprezentantul instituției poștale comunică imediat ofițerului de investigații desemnat pentru efectuarea măsurii speciale de investigații despre reținerea trimiterilor poștale indicate în mandatul judecătoresc sau, după caz, extrasul din ordonanța procurorului.

(5) Prezintăndu-se în instituția poștală, ofițerul de investigații deschide și examinează trimiterile poștale. La descoperirea obiectelor și/sau documentelor care au importanță probatorie pentru cauza penală, ofițerul de investigații le ridică sau face copii de pe acestea, prelevează mostre, execută mulaje sau tipare de urme. În lipsa unor asemenea obiecte și/sau documente, ofițerul de investigații dispune înmânarea/expedierea trimiterilor poștale cercetate destinatarului.

(6) În procesul-verbal de consemnare a rezultatelor reținerii, cercetării, predării sau ridicării trimiterilor poștale se indică de către cine, unde și când a fost reținută, cercetată, predată sau ridicată trimiteria poștală, genul de trimiterie poștală, precum și de pe care trimiteri poștale au fost făcute copii, prelevată mostre, executate mulaje sau tipare de urme, ce mijloace tehnice au fost utilizate și ce s-a constatat. Toți participanții și cei prezenți la această măsură specială de investigații sunt preveniți despre obligativitatea păstrării secretului corespondenței, nedivulgării informațiilor cu privire la investigațiile speciale, precum și despre răspunderea penală prevăzută la art. 178 din Codul penal.

Aceasta se consemnează în procesul-verbal.

Articolul 28³. Monitorizarea sau controlul tranzacțiilor financiare și/sau accesul la informațiile financiare

Monitorizarea sau controlul tranzacțiilor financiare și/sau accesul la informațiile financiare reprezintă operațiunile prin care se asigură cunoașterea conținutului tranzacțiilor financiare, în regim de timp real sau după realizarea acestora, efectuate de către persoanele fizice și juridice prin intermediul băncilor sau al altor persoane/organizații care intermediază tranzacțiile financiare ori obținerea de la entitățile respective a înscrisurilor sau a informațiilor aflate în posesia acestora referitoare la depunerile, conturile sau tranzacțiile unei persoane.

Articolul 29. Colectarea de informații de la furnizorii de servicii de comunicații electronice

(1) Colectarea de informații de la furnizorii de servicii de comunicații electronice constă în colectarea de informații privind transportul semnalelor prin rețelele de comunicații electronice (telefonie, fax, paging, sistem informatic, radio și alte canale), fixarea secretă a informațiilor transmise sau primite prin intermediul rețelelor de comunicații electronice de către persoanele supuse măsurii speciale de investigații, precum și obținerea de la furnizorii de servicii de comunicații electronice a informațiilor deținute despre utilizatorii serviciilor de comunicații electronice și despre serviciile de comunicații electronice prestate acestora, la care se atribuie:

- 1) posesorii numerelor de telefon sau utilizatorii adreselor IP;
- 2) numerele de telefon înregistrate pe numele unei persoane;
- 3) serviciile de comunicații electronice prestate utilizatorului;
- 4) sursa de comunicații (numărul de telefon al apelatului/abonatului sau adresa IP a utilizatorului, numele, prenumele și domiciliul ori denumirea și sediul abonatului sau utilizatorului respectiv);
- 5) destinația comunicației (numărul de telefon al apelatului/abonatului sau numărul de telefon la care apelul a fost rutat sau redirecționat, adresa IP a destinației, numele, prenumele și domiciliul ori denumirea și sediul abonatului sau utilizatorului respectiv);
- 6) tipul, data, ora și durata comunicației, inclusiv tentativele de apel eșuate;
- 7) identificatorul echipamentului de comunicații al posesorului/utilizatorului sau identificatorul altui echipament utilizat pentru comunicație (IMEI, Cell ID etc.);
- 8) locul aflării echipamentului (locul amplasării echipamentului terminal la momentul comunicației și locația geografică a celulei).

(2) După recepționarea actului de autorizare a măsurii speciale de investigații, informațiile solicitate se prezintă de către furnizorul de servicii, în

scris, într-un singur exemplar, fără păstrarea copiei (inclusiv în format electronic), în cel mai scurt timp posibil, dar nu mai târziu de 5 zile lucrătoare din momentul primirii autorizației.

(3) Angajații responsabili ai furnizorului de servicii semnează un angajament de nedivulgare a informațiilor ce țin de efectuarea măsurii speciale de investigații, precum și a altor informații devenite cunoscute lor în rezultatul interacțiunii cu reprezentanții organelor de drept.

Articolul 29¹. Accesarea, interceptarea și înregistrarea datelor informatice

(1) Accesarea și/sau interceptarea datelor informatice constă în folosirea unor metode și/sau mijloace tehnice pentru obținerea datelor informatice stocate pe un suport informațional, fără înștiințarea proprietarului sau utilizatorului acestuia și/sau pentru colectarea în timp real a datelor informatice asociate comunicărilor prin intermediul unui sistem informatic, iar înregistrarea datelor informatice constă în stocarea informațiilor obținute în urma accesării și/sau interceptării pe un suport informațional.

(2) Accesarea, interceptarea și înregistrarea datelor informatice se efectuează în condițiile prevăzute la art. 28¹ alin. (2)-(5), care se aplică în mod corespunzător.

Articolul 30. Identificarea abonatului, proprietarului sau utilizatorului unui sistem de comunicații electronice ori al unui punct de acces la un sistem informatic

(1) Identificarea abonatului, proprietarului sau utilizatorului unui sistem de comunicații electronice ori al unui punct de acces la un sistem informatic constă în solicitarea de la un furnizor de servicii de comunicații electronice de a identifica abonatul, proprietarul sau utilizatorul unui sistem de comunicații electronice, al unui mijloc de comunicații electronice ori al unui punct de acces la un sistem informatic sau de a comunica dacă un anumit mijloc de comunicații sau un anumit punct de acces la un sistem informatic este folosit sau este activ ori a fost folosit sau a fost activ la o anumită dată.

(2) Ordonanța privind dispunerea efectuării prezentei măsurii speciale de investigații, pe lângă elementele prevăzute la art. 20, va mai conține:

1) datele de identificare ale furnizorului de servicii care dispune de datele specificate la alin. (1) sau le ține la control;

2) datele de identificare ale abonatului, proprietarului sau utilizatorului, dacă sunt cunoscute;

3) motivarea îndeplinirii condițiilor de dispunere a măsurii speciale de investigații;

4) mențiunea cu privire la obligația persoanei sau a furnizorului de servicii de a comunica, în condiții de confidențialitate, informațiile solicitate.

(3) După recepționarea actului de autorizare a măsurii speciale de investigații, informațiile solicitate se prezintă de către furnizorul de servicii, în

scris, într-un singur exemplar, fără păstrarea copiei (inclusiv în format electronic), în cel mai scurt timp posibil, dar nu mai târziu de 24 de ore din momentul primirii autorizației.

(4) Angajații responsabili ai furnizorului de servicii semnează un angajament de nedivulgare a informațiilor ce țin de efectuarea măsurii speciale de investigații, precum și a altor informații devenite cunoscute lor în rezultatul interacțiunii cu reprezentanții organelor de drept.

(5) Persoanele care sunt chemate să colaboreze cu subdiviziunea specializată au obligația de a păstra secretul operațiunii efectuate. Încălcarea acestei obligații atrage răspundere penală.

Articolul 31. Achiziția de control

Achiziția de control constă în cumpărarea de servicii sau bunuri aflate în circulație liberă, limitată sau interzisă, pentru efectuarea unor constatări tehnico-științifice sau expertize judiciare ori pentru investigarea unei infracțiuni sau identificarea făptuitorilor.

Articolul 32. Investigația sub acoperire

(1) Investigația sub acoperire reprezintă colectarea de date și informații de către investigatorul sub acoperire sub o identitate codificată, fictivă sau reală, care acționează în temeiul și în limitele prevederilor legale.

(2) În ordonanța de dispunere a efectuării investigației sub acoperire se indică, pe lângă elementele prevăzute la art. 20, identitatea atribuită investigatorului sub acoperire, precum și activitățile pe care acesta le va desfășura.

(3) În cazul în care apreciază necesitatea folosirii de către investigatorul sub acoperire a măsurilor speciale de investigații prevăzute la art. 27 alin. (1) pct. 1), procurorul sesizează judecătorul de instrucție în vederea emiterii unei încheieri pentru efectuarea măsurii speciale de investigații.

(4) Investigatorii sub acoperire sunt angajați, special desemnați în acest scop, din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului de Informații și Securitate, Centrului Național Anticorupție, Serviciului Vamal, Serviciului Fiscal de Stat sau Administrației Naționale a Penitenciarelor ori sunt persoane antrenate în efectuarea unei măsuri speciale de investigații concrete.

(5) Investigatorul sub acoperire culege date și informații, pe care le pune, în totalitate, la dispoziția ofițerului de investigații care a dispus măsura specială de investigații.

(6) Investigatorului sub acoperire i se interzice să provoace comiterea de infracțiuni.

(7) Autoritățile publice pot folosi sau pune la dispoziția investigatorului sub acoperire orice înscrisuri ori obiecte necesare pentru efectuarea măsurii speciale de investigații autorizate. Persoana care folosește sau pune la dispoziție înscrisurile ori obiectele nu poartă răspundere pentru aceasta.

(8) În procesul activităților desfășurate, investigatorul sub acoperire efectuează măsurile speciale de investigații autorizate în funcție de situația creată și conform convingerii personale.

(9) Identitatea investigatorului sub acoperire este cunoscută numai ofițerului de investigații care a dispus efectuarea măsurii speciale de investigații și poate fi dezvăluită numai cu acordul scris al investigatorului și în conformitate cu Legea nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat.

(10) În cazul în care există pericol real pentru viața și sănătatea investigatorului sub acoperire, precum și în cazurile descoperirii identității acestuia, ofițerul de investigații îl retrage imediat din misiunea sub acoperire.

(11) În cazul în care există date veridice că investigatorul sub acoperire a depășit limitele acțiunilor autorizate, fapt care a prejudiciat sau poate prejudicia realizarea scopurilor măsurii speciale de investigații, precum și în cazul în care el a comis încălcări grave ale legii sau a comis o infracțiune, activitatea acestuia este întreruptă imediat de către ofițerul de investigații.

(12) În caz de necesitate, investigatorul sub acoperire poate fi înlocuit, cu sau fără întreruperea activității.

Articolul 33. Colectarea mostrelor pentru cercetarea comparată

Colectarea mostrelor pentru cercetarea comparată constă în depistarea, ridicarea și conservarea suportului material de informații, cum ar fi un obiect sau o substanță, în scopul comparării acestor mostre cu materialele de care subdiviziunile specializate deja dispun sau în scopul depistării ulterioare a obiectelor/substanțelor identice cu cele ce prezintă interes special.

Articolul 34. Cercetarea obiectelor și documentelor

(1) Cercetarea obiectelor și documentelor constă în studierea acestora, inclusiv din punct de vedere științific, precum și în contrapunerea acestora cu alte obiecte și documente, pentru constatarea unor fapte și circumstanțe relevante.

(2) Cercetarea obiectelor și documentelor se efectuează de către ofițerul de investigații cu participarea, după caz, a specialistului care posedă cunoștințe necesare pentru studierea lor.

Articolul 35. Urmărirea vizuală

Urmărirea vizuală reprezintă relevarea și fixarea cronologică a acțiunilor/inacțiunilor, poziționărilor, mișcărilor și contactelor (legăturilor) persoanelor, supravegherea imobilelor, urmărirea și localizarea mijloacelor de transport și a altor obiecte.

Articolul 36. Culegerea de informații

Culegerea de informații constă în dobândirea informațiilor despre persoane fizice și juridice, bunuri mobile și imobile, fapte, evenimente și circumstanțe care

prezintă interes, prin comunicare nemijlocită cu alte persoane, prin studiere de documente, materiale, baze de date, sisteme informaționale și surse deschise, prin adresare de solicitări persoanelor fizice și juridice care posedă sau care dispun de informații care prezintă interes, precum și prin intermediul fotorobotului și al altor metode ce oferă posibilitatea de a identifica o persoană cu o probabilitate sporită.”

30. La articolul 37 alineatul (1), cuvintele „în scopul realizării prezentei legi” se exclud.

31. Articolul 39 va avea următorul cuprins:

„Articolul 39. Controlul exercitat de către procuror

(1) Controlul asupra executării prezentei legi se efectuează de către procurorii ierarhic superiori în baza plângerilor depuse de către persoanele ale căror drepturi și interese legitime se presupune că au fost încălcate în urma efectuării activității speciale de investigații sau din oficiu, în cazul în care măsura specială de investigații a fost autorizată de către procuror sau de către judecătorul de instrucție.

(2) Procurorii ierarhic superiori care efectuează controlul au drept de acces la informațiile ce constituie secret de stat în modul stabilit de lege.

(3) Activitatea colaboratorilor confidențiali se află sub controlul Procurorului General sau al unui procuror special împuternicit prin ordinul Procurorului General.”

32. Articolul 40 va avea următorul cuprins:

„Articolul 40. Controlul departamental

Controlul departamental asupra activității ofițerilor de investigații se exercită de către conducătorii subdiviziunilor specializate care efectuează activitate specială de investigații.”

Articolul III. – Măsurile speciale de investigații dispuse până la intrarea în vigoare a prezentei legi se realizează, până la expirarea perioadei pentru care au fost autorizate sau până la încetarea acestora, în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală și ale Legii nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații în vigoare la momentul dispunerii.

Președintele Parlamentului

NOTĂ INFORMATIVĂ

la Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (privind activitatea specială de investigații)

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului de act normativ

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (privind activitatea specială de investigații) este elaborat de către Ministerul Justiției, cu participarea subdiviziunilor specializate care exercită activitate specială de investigații, a organelor de urmărire penală și a organelor procuraturii.

2. Condițiile ce au impus necesitatea elaborării proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Prin *Decizia Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică a Parlamentului Republicii Moldova CSN/7 nr. 257 din 10.06.2015*, s-a decis ca Guvernul Republicii Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției, să creeze un grup de lucru și să înainteze, conform procedurii stabilite, un proiect de lege pentru modificarea unor acte normative privind activitatea specială de investigații reieșind din problemele identificate la aplicarea în practică a reglementărilor *Codului de procedură penală nr. 122/2003* și *Legii privind activitatea specială de investigații nr. 59/2012*.

Prin *Decizia Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică a Parlamentului Republicii Moldova CSN/7 nr. 172 din 03.05.2016*, s-a decis ca Guvernul Republicii Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției, să asigure continuitatea activității grupului de lucru în legătură cu modificarea legislației privind activitatea specială de investigații și să elaboreze propuneri de modificare a actelor normative care reglementează activitatea specială de investigații, luând în considerație problemele invocate de către membrii grupului de lucru, precum și de către alți subiecți interesați.

În contextul deciziilor prenotate, Guvernul Republicii Moldova, prin *Indicația nr. 31-1212-155 din 13.05.2016*, a solicitat Ministerului Justiției elaborarea și prezentarea în adresa Guvernului a unui proiect de lege pentru modificarea actelor normative referitoare la activitatea specială de investigații.

De notat că, prin *Ordinul ministrului justiției nr. 288 din 03.07.2015*, a fost creat grupul interdepartamental de lucru pentru elaborarea propunerilor de modificare a legislației cu privire la activitatea specială de investigații, în special în vederea perfecționării cadrului normativ ținând cont de problemele sesizate și dificultățile întâmpinate la aplicarea prevederilor legii în scopul prevenirii și combaterii criminalității, asigurării securității statului și a ordinii publice, ocrotirii drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanelor, dar și în scopul procesului penal.

Avînd în vedere perioada îndelungată de timp pe parcursul căreia se organizează și se desfășoară activitatea de elaborare a propunerilor de modificare a legislației în materia vizată, din motive obiective, componența grupului de lucru s-a schimbat de mai multe ori, fiind completată cu noi membri, printre care reprezentanți ai organelor de ocrotire a normelor de drept (ofițeri de investigații, ofițeri de urmărire penală, procurori și judecători), reprezentanți ai liberilor profesioniști (avocați), reprezentanți ai societății civile (membri ai organizațiilor necomerciale (asociațiilor obștești) de profil juridic), precum și reprezentanți ai mediului academic, astfel încît problemele sesizate să fie examinate multiaspectual, din perspectiva diferitor actori, iar soluțiile identificate să fie cele mai potrivite.

Astfel, în perioada anilor 2015–2022, în adresa Ministerului Justiției au parvenit o multitudine de propuneri și recomandări, înaintate de către subdiviziunile specializate care exercită activitate specială de investigații și/sau organele de urmărire penală constituite în cadrul Ministerului Afacerilor Interne (inclusiv în cadrul autorităților administrației publice centrale de specialitate din subordine – Inspectoratului General al Poliției, Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, Serviciului Protecție Internă și Anticorupție, Biroului Migrație și Azil etc.), Ministerului Apărării, Centrului Național Anticorupție, Serviciului de Informații și Securitate, Serviciului de Protecție și Pază de Stat, Serviciului Vamal, Serviciului Fiscal de Stat și Administrației Naționale a Penitenciarelor, dar și de către organele procuraturii – Procuratura Generală și procuraturile specializate (Procuratura Anticorupție și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale), care au fost analizate și sistematizate, regăsindu-se în prezentul proiect de lege.

În același timp, pct. 2.1.6. din *Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022–2025*, aprobat prin *Legea pentru aprobarea Strategiei privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022–2025 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia nr. 211/2021*, prevede că, în vederea prezervării stabilității cadrului normativ și implicării actorilor din sectorul justiției în evaluarea acestuia și formularea propunerilor de modificare, Ministerul Justiției își asumă rolul de promotor primar al proiectelor de acte normative de modificare a legislației codificate, inclusiv prin elaborarea, consultarea publică și promovarea proiectelor consolidate de acte normative de modificare a legislației codificate, categorie la care se atribuie și *Codul de procedură penală nr. 122/2003*, activitatea specială de investigații constituind un compartiment important al acestuia, fără de care, adesea, realizarea scopului procesului penal este imposibilă.

Totodată, prin *Hotărîrea Curții Constituționale nr. 31 din 23.09.2021 privind excepția de neconstituționalitate a art. 132⁹ alin. (12) și (15) din Codul de procedură penală (nimicirea informației interceptate și înregistrate) (sesizarea nr. 58g/2021)*, Curtea Constituțională a declarat neconstituțional textul „și decide care din comunicările înregistrate urmează a fi nimicite, desemnând persoanele responsabile de nimicire. Nимicirea informațiilor în baza încheierii judecătorului de instrucție este consemnată de către persoana responsabilă într-un proces-verbal, care se anexează la cauza penală” conținut în art. 132⁹ alin. (15) din *Codul de procedură penală*.

În această ordine de idei, reieșind din premisele și raționamentele expuse supra, **scopul** *Proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (privind activitatea specială de investigații)* îl reprezintă perfecționarea cadrului normativ care reglementează activitatea specială de investigații atât în cadrul procesului penal, cât și în afara procesului penal, iar **obiectivele** din care este compus acesta sunt:

- delimitarea clară și strictă a activității speciale de investigații efectuate în cadrul procesului penal și în afara procesului penal;
- consolidarea și creșterea capacităților investigative în cadrul procesului penal (pe dosarele penale) în scopurile prevăzute în *Codul de procedură penală nr. 122/2003*;
- consolidarea și creșterea capacităților investigative în afara procesului penal (pe dosarele speciale) în scopurile prevăzute în *Legea privind activitatea specială de investigații nr. 59/2012*;
- reglementarea unui mecanism eficient de control (autorizare și verificare) a măsurilor speciale de investigații dispuse și efectuate în afara procesului penal;
- remedierea deficiențelor cadrului normativ aferente neconstituționalității unor reglementări.

3. Principalele prevederi ale proiectului de act normativ și evidențierea elementelor noi

Modificarea cadrului normativ care reglementează activitatea specială de investigații, în sensul îmbunătățirii acestuia, presupune intervenții legislative în următoarele două legi organice, inclusiv codificate, de bază:

1. *Codul de procedură penală nr. 122/2003*;
2. *Legea privind activitatea specială de investigații nr. 59/2012*;

De menționat că, potrivit scopului urmărit (perfecționarea legislației cu privire la activitatea specială de investigații) și în corespundere cu obiectivele trasate în vederea realizării scopului propus, prin promovarea *Proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (privind activitatea specială de investigații)* se preconizează delimitarea clară și strictă

a celor două categorii ale activității speciale de investigații – *(i) în cadrul procesului penal; și (ii) în afara procesului penal;* – criteriile de demarcare a acestora constituind, în mod primordial, **scopurile celor două categorii ale activității speciale de investigații**, iar în mod subsidiar, condiționalitățile, temeiurile, subiecții și procedurile dispunerii, autorizării, efectuării, prelungirii, încetării și consemnării măsurilor speciale de investigații.

În acest fel, prin efectuarea măsurilor speciale de investigații în cadrul procesului penal se urmărește scopul de **acumulare a probelor necesare pentru descoperirea și cercetarea multiaspectuală, completă și obiectivă a infracțiunilor**, iar prin efectuarea măsurilor speciale de investigații în afara procesului penal se urmărește scopul de **acumulare a informațiilor necesare pentru prevenirea și combaterea criminalității, asigurarea securității statului, a ordinii publice și a siguranței în locurile de detenție, apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanelor**.

În mod deosebit, se evidențiază faptul că, în cazul activității speciale de investigații efectuate în cadrul procesului penal se operează cu **probe** (informații care constituie probe), iar în cazul activității speciale de investigații efectuate în afara procesului penal se operează cu **informații** (informații care nu constituie probe), or, orice probă constituie o informație, însă nu orice informație constituie o probă, acumularea informațiilor astfel încât acestea să fie administrate ca probe, adică astfel încât acestea să poată fi puse la baza unei sentințe judecătorești, inclusiv de condamnare, reprezentând o activitate principal diferită în virtutea exigențelor impuse de legislația procesuală.

Anume din considerentele menționate s-a apreciat ca fiind oportună și utilă reglementarea separată a categoriilor activității speciale de investigații.

Așadar, urmare promovării respectivului proiect de lege, fiecare dintre cele două categorii ale activității speciale de investigații va fi reglementată de un singur act normativ: 1) *Codul de procedură penală* – în cazul activității speciale de investigații efectuate în cadrul procesului penal; și 2) *Legea privind activitatea specială de investigații* – în cazul activității speciale de investigații efectuate în afara procesului penal.

3.1. Codul de procedură penală

Măsurile speciale de investigații efectuate în cadrul procesului penal vor avea drept scop: 1) acumularea probelor necesare pentru descoperirea și cercetarea multiaspectuală, completă și obiectivă a infracțiunilor (în principal); și 2) protejarea victimelor și martorilor procesului penal, precum și a rudelor acestora împotriva atentatelor la viața și sănătatea acestora ori împotriva atentatelor la alte drepturi și libertăți fundamentale ale acestora (în subsidiar).

Cu privire la *scopul principal* al măsurilor speciale de investigații efectuate în cadrul procesului penal, menționăm că, prin acumularea probelor indispensabile **(i) descoperirii infracțiunilor** se subînțelege activitatea de colectare a probelor în vederea: a) stabilirii existenței faptelor infracționale; și b) identificării făptuitorilor; iar prin acumularea probelor indispensabile **(ii) cercetării infracțiunilor** (*complete, obiective și sub toate aspectele*) se subînțelege activitatea de colectare a probelor în vederea constatării tuturor faptelor și circumstanțelor relevante (pertinente și concludente) pentru: a) calificarea infracțiunilor (încadrarea juridico-penală a faptelor); și, eventual, b) individualizarea răspunderii penale și individualizarea pedepsei penale.

În acest fel, măsurile speciale de investigații, ca procedee probatorii, vor suplini acțiunile de urmărire penală în cazurile grave, deosebit de grave și excepțional de grave, atunci când pe altă cale realizarea scopului procesului penal va fi imposibilă, iar apelarea la efectuarea măsurilor speciale de investigații va fi strict necesară și proporțională cu ingerințele în viața privată a persoanei, precum și cu restrângerea drepturilor și libertăților fundamentale ale acesteia.

Cu referire la *scopul subsidiar* al măsurilor speciale de investigații efectuate în cadrul procesului penal, notăm că, prin protejarea victimelor, părților vătămate, părților civile și martorilor procesului penal împotriva **(i) atentatelor la viața și sănătatea acestora** se subînțelege activitatea de prevenire și curmare a constrângerii fizice și/sau psihice, manifestate, după caz, prin violență și/sau prin amenințare cu violența, care constituie un risc iminent pentru viața și sănătatea participanților la procesul penal sau a rudelor acestora, constrângerea respectivă fiind exercitată anume în legătură cu participarea persoanelor în cadrul procesului penal și pînă la terminarea acestuia, iar prin protejarea victimelor, părților vătămate, părților civile și martorilor procesului penal împotriva **(ii) atentatelor la alte drepturi și libertăți fundamentale ale acestora** (*libertatea, demnitatea, onoarea etc.*) se subînțelege activitatea de prevenire și curmare a constrângerii fizice și/sau psihice, manifestate, după caz, prin asemenea acțiuni ca răpirea, privarea de libertate etc. și/sau prin asemenea acțiuni ca amenințarea cu răpirea, cu privarea de libertate, cu răspîndirea informațiilor denigratoare etc., care constituie un risc iminent pentru drepturile și libertățile fundamentale ale participanților la procesul penal sau ale rudelor acestora, constrângerea respectivă fiind exercitată anume în legătură cu participarea persoanelor în cadrul procesului penal și pînă la terminarea acestuia.

Noile dispoziții privind măsurile speciale de investigații sunt destinate garantării limitei rezonabile de necesitate și de proporționalitate, plasînd reglementarea acestei instituții juridice inerente dreptului de procedură penală

într-un câmp al clarității și previzibilității.

Principalele intervenții legislative propuse în *Codul de procedură penală nr. 122/2003* constau în: 1) completarea cu norme juridice prin care să se asigure reglementarea statutului juridic al ofițerului de investigații ca participant la procesul penal din partea acuzării (art. 57²); și 2) reformarea prin substituirii, excluderi și completări a secțiunii a 5-a, capitolul III, titlul IV, Partea generală. Suplimentar, se ajustează unele prevederi referitoare la probe (art. 93 alin. (3) și art. 94 alin. (1) pct. 8)) și la controlul judiciar (art. 305 alin. (3)).

Subliniem că, deși ofițerul de investigații este dintotdeauna un subiect activ al procesului penal, conform cadrului normativ actual, statutul juridic al acestuia nu este prevăzut în mod expres, absența respectivelor norme juridice provocând nenumărate contradicții.

Astfel, se propune intabularea unui nou articol în capitolul I, titlul III, Partea generală, adică în compartimentul care reglementează subiecții părții acuzării – art. 57², intitulat „Ofițerul de investigații”, care să definească ofițerul de investigații ca participant la procesul penal din partea acuzării (*persoana împuternicită să efectueze, în numele statului și în limitele competenței sale, măsurile speciale de investigații în cadrul procesului penal*), să prescrie atribuțiile procesuale (drepturile și obligațiile) ale acestuia, să stipuleze limitele responsabilităților și răspunderea acestuia, să stabilească cercul subiecților competenți să efectueze măsurile speciale de investigații în cadrul procesului penal, să instituie un mecanism de creare a grupurilor speciale de investigații pentru situațiile în care se impune necesitatea efectuării multiplelor măsuri speciale de investigații cu grad sporit de complexitate, să instituie un mecanism de contestare a indicațiilor privind efectuarea măsurilor speciale de investigații, dar și să instituie un mecanism de abținere/recuzare a ofițerului de investigații în prezența circumstanțelor de natură să afecteze imparțialitatea acestuia la efectuarea măsurilor speciale de investigații.

De menționat că, ofițerii de investigații ai subdiviziunilor specializate ale Ministerului Afacerilor Interne (MAI), Centrului Național Anticorupție (CNA), Serviciului de Informații și Securitate (SIS), Serviciului Fiscal de Stat (SFS), Serviciului Vamal (SV) și Administrației Naționale a Penitenciarelor (ANP) pot desfășura activitate specială de investigații atât în cadrul, cât și în afara procesului penal, însă, în cadrul procesului penal sunt competenți să efectueze măsuri speciale de investigații și **ofițerii de investigații detașați**, în condițiile prevederilor art. 9 alin. (6) din *Legea cu privire la Procuratură nr. 3/2016, la procuraturile specializate* – Procuratura Anticorupție (PA) și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (PCCOCS),

indicate în art. 9 din *Legea nr. 3/2016* și, concomitent, în cadrul procesului penal nu sunt competenți să efectueze măsuri speciale de investigații ofițerii de investigații ai subdiviziunilor specializate ale Ministerului Apărării (MA) și Serviciului de Protecție și Pază de Stat (SPPS), împuterniciți cu aceste atribuții în afara procesului penal.

La fel, se propune instituirea a trei mecanisme aferente activității ofițerului de investigații în cadrul procesului penal:

1) mecanismul de creare a grupurilor speciale de investigații (art. 57² alin. (5)), preconizat pentru efectuarea măsurilor speciale de investigații de către mai mulți ofițeri de investigații în virtutea complexității măsurilor sau volumului mare de lucru, după modelul prevăzut de art. 270 alin. (8) din *Codul de procedură penală*;

2) mecanismul de contestare a indicațiilor privind efectuarea măsurilor speciale de investigații (art. 57² alin. (7)), preconizat pentru oferirea anumitor garanții ofițerului de investigații în virtutea circumstanțelor reale care pun în pericol viața și sănătatea acestuia, fiind în drept să refuze provizoriu, pînă la soluționarea contestației, executarea indicațiilor ofițerului de urmărire penală sau procurorului, după modelul prevăzut de art. 57 alin. (4¹) și (4²) din *Codul de procedură penală*;

3) mecanismul de abținere/recuzare a ofițerului de investigații (art. 57² alin. (9)), preconizat pentru înlăturarea ofițerului de investigații de la procesul penal în virtutea circumstanțelor de natură să afecteze imparțialitatea acestuia, după modelul prevăzut de art. 57¹ din *Codul de procedură penală*.

În adaos, se propune presrierea obligativității informării imediate, în scris, de către ofițerul de investigații, a ofițerului de urmărire penală sau a procurorului, despre informațiile devenite cunoscute în rezultatul efectuării măsurii speciale de investigații din care reiese posibila pregătire sau săvîrșire a unei contravenții sau infracțiuni, alta decît cea investigată, or, în practică, ofițerii de investigații adesea se confruntă cu asemenea situații, constatînd împrejurări care generează suspiciuni privind alte posibile încălcări ale legii.

Indiscutabil, normele juridice legiferarea cărora se propune vor aduce claritate și previzibilitate pentru participanții la procesul penal asupra locului și rolului ofițerului de investigații.

Într-o altă ordine de idei, prin prezentul proiect de lege se propune reformarea, atît din punct de vedere a fondului, cît și din punct de vedere a formei, a secțiunii a 5-a, capitolul III, titlul IV, Partea generală, care, în esență, reglementează activitatea specială de investigații propriu-zisă în cadrul procesului penal, astfel încît aceasta să corespundă noilor exigențe ale realității, atît faprice, cît și juridice.

Sub aspectul *fondului (conținutului)*, reformarea secțiunii a 5-a presupune revizuirea per ansamblu a condițiilor efectuării măsurilor speciale de investigații, a subiecților generali și a subiecților speciali în privința cărora poate fi dispusă efectuarea măsurilor speciale de investigații în cadrul procesului penal, a dispunerii, a autorizării, a efectuării, a prelungirii și a încetării acestora, a consemnării rezultatelor efectuării măsurilor speciale de investigații, a varietăților măsurilor speciale de investigații, precum și a competenței de autorizare a efectuării acestora.

Sub aspectul *forme*, reformarea secțiunii a 5-a presupune reorganizarea reglementărilor actului normativ și renumerotarea elementelor structurale ale acestuia (articolelor, alineatelor și punctelor) în vederea asigurării unei grupări și consecutivități logice a normelor juridice în materia activității speciale de investigații efectuate în cadrul procesului penal, determinînd, astfel, coerența și consecvența dorită a dispozițiilor legii.

În acest fel, în rezultatul promovării proiectului de lege, secțiunea a 5-a, actualmente „*Activitatea specială de investigații*”, iar conform propunerilor înaintate „*Măsurile speciale de investigații*”, va dobîndi următoarea structură și va conține următoarele reglementări:

- **Articolul 133** va fi intitulat „**Dispoziții generale privind măsurile speciale de investigații**” și va reglementa *condițiile* dispunerii efectuării măsurilor speciale de investigații în cadrul procesului penal, *subiecții generali* (bănuitul/învinuitul și persoana despre care există probe că ar contribui, inclusiv fără intenție, la pregătirea sau la săvîrșirea infracțiunii, fie primește ori transmite bani, bunuri sau informații pertinente pentru cauza penală) și *subiecții speciali* (victima, partea vătămată, partea civilă și martorul, precum și ruda acestora) în privința cărora poate fi dispusă efectuarea măsurilor speciale de investigații, dar și condițiile adiționale necesare dispunerii efectuării măsurilor speciale de investigații în privința subiecților speciali;

- **Articolul 134** va fi intitulat „**Măsurile speciale de investigații**” și va reglementa *varietățile măsurilor speciale de investigații* care pot fi efectuate în cadrul procesului penal, grupate în funcție de subiectul care autorizează efectuarea măsurilor speciale de investigații (judecătorul de instrucție ori procurorul) și listate în ordine descrescătoare în baza criteriului gravității imixtiunii în viața privată a persoanei, începînd cu măsura care aduce, convențional, cea mai gravă atingere și terminînd cu măsura care aduce, convențional, cea mai ușoară atingere, dar și măsurile speciale de investigații care pot fi efectuate odată cu începerea procesului penal și pînă la, după caz, începerea sau neînceperea urmăririi penale conform art. 274;

● **Articolul 135** va fi intitulat „*Dispunerea, autorizarea, efectuarea, prelungirea și încetarea măsurilor speciale de investigații*” și va reglementa *subiecții competenți să dispună efectuarea măsurilor speciale de investigații (ofițerul de urmărire penală și procurorul), actele procesuale de dispunere (ordonanța ofițerului de urmărire penală și ordonanța procurorului), subiecții competenți să solicite autorizarea efectuării măsurilor speciale de investigații (ofițerul de urmărire penală și procurorul), actele procesuale de solicitare a autorizării (demersul ofițerului de urmărire penală și demersul procurorului), subiecții competenți să autorizeze efectuarea măsurilor speciale de investigații (procurorul și judecătorul de instrucție), actele procesuale de autorizare (ordonanța procurorului și încheierea judecătorului de instrucție), perioada pentru care poate fi dispusă (30 de zile) și prelungită (30 de zile) efectuarea măsurii speciale de investigații, perioada cumulativă pentru care poate fi dispusă și prelungită (180 de zile) efectuarea măsurii speciale de investigații, precum și procedura propriu-zisă de dispunere, autorizare, efectuare, prelungire și încetare a măsurilor speciale de investigații în cadrul procesului penal, inclusiv în cazurile flagrante și în cazurile ce nu permit amânare;*

● **Articolul 136** va fi intitulat „*Consemnarea măsurilor speciale de investigații*” și va reglementa *actul procesual de consemnare a rezultatelor efectuării măsurilor speciale de investigații (procesul-verbal al ofițerului de investigații), termenul și modul de constatare a pertinentei rezultatelor efectuării măsurilor speciale de investigații, precum și termenul și modul de informare a persoanelor supuse efectuării măsurilor speciale de investigații;*

● **Articolele 137–137⁶** vor reglementa *măsurile speciale de investigații autorizate de către judecătorul de instrucție (în ordinerea enumerată la art. 134 alin. (1) pct. 1) lit. a)–g)), care aduc o ingerință mai mare în viața privată a persoanei și o restricționare mai gravă a drepturilor și libertăților acesteia, fiind intitulate corespunzător, după cum urmează:*

- cercetarea domiciliului și/sau instalarea în el a aparatelor ce asigură fotografierea sau supravegherea și înregistrarea audio și video (art. 137);
- supravegherea tehnică (art. 137¹);
- interceptarea și înregistrarea comunicărilor și/sau imaginilor (art. 137²);
- reținerea, cercetarea, predarea sau ridicarea trimiterilor poștale (art. 137³);
- monitorizarea sau controlul tranzacțiilor financiare și/sau accesul la informațiile financiare (art. 137⁴);
- colectarea de informații de la furnizorii de servicii de comunicații electronice (art. 137⁵);
- accesarea, interceptarea și înregistrarea datelor informatice (art. 137⁶);

• *Articolele 138–138⁶* vor reglementa *măsurile speciale de investigații autorizate de către procuror* (în ordinea enumerată la art. 134 alin. (1) pct. 2) lit. a)–g)), care aduc o ingerință mai mică în viața privată a persoanei și o restricționare mai ușoară a drepturilor și libertăților acesteia, fiind intitulate corespunzător, după cum urmează:

- identificarea abonatului, proprietarului sau utilizatorului unui sistem de comunicații electronice ori al unui punct de acces la un sistem informatic (art. 138);

- controlul transmiterii sau primirii banilor, serviciilor ori a altor valori materiale sau nemateriale pretinse, acceptate, extorcate sau oferite (art. 138¹);

- livrarea supravegheată (art. 138²);

- achiziția de control (art. 138³);

- investigația sub acoperire (art. 138⁴);

- urmărirea vizuală (art. 138⁵);

- culegerea de informații (art. 138⁶).

Cu privire la art. 133, menționăm că, condițiile/premisele dispunerii efectuării măsurilor speciale de investigații în cadrul procesului penal (stipulate actualmente în art. 132¹) rămân, aproape în întregime, aceleași:

- există probe cu privire la pregătirea sau săvârșirea unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave, cu excepțiile stabilite de cod;

- acțiunea este necesară și proporțională cu restrângerea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului;

- pe altă cale este imposibilă realizarea scopului procesului penal și/sau poate fi prejudiciată considerabil activitatea de administrare a probelor.

Cu toate acestea, dacă în prezenta redacția una dintre condițiile dispunerii este existența **bănuielilor rezonabile**, în viitoarea redacție una dintre condițiile dispunerii este existența **probelor** despre pregătirea sau săvârșirea unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave, întrucât bănuielile rezonabile, în contextul legislației de procedură penală, are incidență numai asupra unui eveniment concret al procesului penal – începerea urmăririi penale.

În condițiile în care se propune acordarea posibilității efectuării unor măsuri speciale de investigații până la începerea urmăririi penale, bănuielile rezonabile vin în contradicție cu scopul general al procesului penal de stabilire a adevărului, care poate fi realizat și până la începerea urmăririi penale.

Totodată, considerăm că este mai corectă prescrierea necesității satisfacerii condiției de existență a probelor care să justifice efectuarea măsurilor speciale de investigații, astfel încât să existe un standard mai înalt de întemeiere a dispunerii efectuării, fapt care rezultă din caracterul subsidiar și extraordinar al măsurilor speciale de investigații.

La fel, art. 133, la alin. (2), enumeră **(i) subiecții generali** în privința cărora poate fi dispusă efectuarea măsurilor speciale de investigații: 1) *bănuitul/învinuitul*; și 2) *persoana despre care există probe că ar contribui, inclusiv fără intenție, la pregătirea sau la săvârșirea infracțiunii, fie primește ori transmite bani, bunuri sau informații pertinente pentru cauza penală*; iar la alin. (3), enumeră **(ii) subiecții speciali** în privința cărora poate fi dispusă efectuarea măsurilor speciale de investigații: 1) *victimă*; 2) *partea vătămată*; 3) *partea civilă*; 4) *martorul*; și 5) *ruda persoanelor respective (ruda victimei, părții vătămate, părții civile sau martorului)*.

Este important ca legea să prevadă, fără echivoc, posibilitatea efectuării măsurilor speciale de investigații și în privința persoanelor care posibil că nici nu cunosc despre faptul că sunt antrenate, într-un fel sau altul, în activitatea infracțională, iar pentru anchetă este necesară documentarea acțiunilor acestora.

De asemenea, este important ca legea să prevadă posibilitatea efectuării măsurilor speciale de investigații și în privința victimei, părții vătămate, părții civile sau martorului în situațiile în care: 1) există un pericol iminent pentru viața și/sau sănătatea acestora; 2) există un pericol iminent pentru alte drepturi și libertăți fundamentale ale acestora; 3) este necesară prevenirea săvârșirii unei infracțiuni; sau 4) există riscul evident al pierderii iremediabile ori denaturării probelor; or, nu este exclusă ipoteza în care asupra victimei, părții vătămate și/sau părții civile ori asupra martorului să se exercite presiuni și influențe de către bănuț/învinuit sau de către persoanele terțe, acționând în interesul celor dintâi, în scop de răzbunare sau în scop de determinare a acestora la retragerea plîngerii, la refuzarea/shimbarea declarațiilor (să nu facă declarații sau să pledeze diferit) etc. Anume din aceste considerente este necesar ca organele de drept să dispună de posibilitatea efectuării măsurilor speciale de investigații în privința subiecților speciali. Totuși, efectuarea măsurilor se permite doar **cu acordul scris** (în cazul în care inițiativa parvine din partea organelor de drept) sau **la cererea prealabilă** (în cazul în care inițiativa parvine din partea subiecților speciali) al/a persoanelor, pentru a preîntîmpina eventualele acțiuni abuzive sau în exces ale exponenților autorităților publice.

Modificările propuse, adică reglementarea *calității* (bănuț/învinuit, victimă, martor etc.) sau *profilului* (persoană despre care există probe că primește ori transmite bani etc.) persoanelor în privința cărora poate fi dispusă efectuarea măsurii speciale de investigații, vor garanta claritatea și previzibilitatea necesară impusă de practica CtEDO (a se vedea *cauza Iordachi și alții c. Moldovei*).

În legătură cu art. 134, precizăm că, similar art. 132² din redacția actuală a *Codului de procedură penală*, acesta prevede într-o listă exhaustivă varietățile măsurilor speciale de investigații care pot fi efectuate în cadrul procesului penal,

catalogate în funcție de subiectul în competența căruia este atribuită autorizarea efectuării măsurilor speciale de investigații – judecătorul de instrucție (art. 134 alin. (1) pct. 1)) sau procurorul (art. 134 alin. (1) pct. 2)).

Articolul respectiv conține o noutate, mai precis – acordarea posibilității efectuării unor măsuri speciale de investigații din momentul demarării procesului penal și pînă la adoptarea deciziei privind începerea/neînceperea urmăririi penale. Grupul de lucru a identificat două măsuri care presupun un nivel minim de ingerință în viața privată a persoanei: 1) identificarea abonatului, proprietarului sau utilizatorului unui sistem de comunicații electronice ori al unui punct de acces la un sistem informatic; și 2) culegerea de informații. Chiar și așa, efectuarea acestora va fi posibilă doar cu autorizarea procurorului. Astfel, *Codul de procedură penală* va stipula că „în cazul dispunerii efectuării măsurilor speciale de investigații prevăzute de art. 134 alin. (1) pct. 2) lit. a) și g) de către ofițerul de urmărire penală pînă la adoptarea deciziei conform art. 274, demersul se înaintează procurorului-șef al procuraturii competente să conducă, eventual, urmărirea penală sau adjunctului acestuia, care va desemna un procuror pentru examinarea și soluționarea demersului”. Respectiv instrumente procesuale vor permite acumularea probelor pentru pronunțarea celei mai corecte și obiective decizii pe marginea unei sesizări, în care se invocă circumstanțe complexe, oferind o siguranță procesuală persoanei responsabile de soluționarea sesizării organului de urmărire penală cu privire la pregătirea sau la săvîrșirea unei infracțiuni.

Referitor la art. 135 și 136, notăm că, acestea conțin reglementări analoage celor conținute de art. 132³, 132⁴ și 132⁵ din actuala redacție a codului, urmînd să descrie întreaga procedură de dispunere, autorizare, efectuare, prelungire, încetare și consemnare a măsurilor speciale de investigații efectuate în cadrul procesului penal, stabilind, în acest mod, subiecții competenți, actele și acțiunile acestora, termenele procedurale, regulile de bază și excepțiile pentru situațiile extraordinare.

Se propune ca dispunerea efectuării măsurilor speciale de investigații să poată fi realizată de către ***persoana care efectuează urmărirea penală***, adică atît de către *ofițerul de urmărire penală*, cît și de către *procuror*. În acest fel, se va fortifica rolul activ al ofițerului de urmărire penală ca subiect care efectuează nemijlocit urmărirea penală și decide, în limitele legii, la care procedee probatorii este necesar a se recurge în cauzele penale aflate în gestiunea sa ca reprezentant al organului de urmărire penală. Aceste prevederi nu vor limita competențele procurorului care exercită urmărirea penală, situație deja prevăzută de către legiuitor la art. 52 alin. (1) pct. 2).

În redacția propusă, *Codul de procedură penală* va specifica la art. 135 alin. (1) pct. 1)–5) toate ipotezele posibile ale dispunerii efectuării măsurilor speciale de investigații de către ofițerul de urmărire penală sau de către procuror, după cum urmează:

- la demersul ofițerului de investigații;
- din oficiu;
- la indicația scrisă a procurorului;
- la cererea părților;

- în vederea executării cererilor de comisie rogatorie ale organelor de drept ale altor state, la solicitarea organizațiilor internaționale sau la solicitarea instituțiilor/agențiilor Uniunii Europene, în conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Norma juridică prenotată nu este una pur declarativă, prin introducerea acesteia fiind prescris, în mod expres, dreptul ofițerului de investigații și dreptul altor părți în proces (victima, martorul etc.) de a solicita efectuarea măsurii, precum și obligația persoanei care efectuează urmărirea penală de a examina și soluționa cererea/demersul înaintat(ă). În același timp, se concretizează că indicația procurorului trebuie să fie scrisă.

Sunt indicate expres cerințele minime de formă și de conținut ale *ordonanței privind dispunerea efectuării măsurilor speciale de investigații* și *demersului privind autorizarea efectuării măsurilor speciale de investigații*, prin care se solicită autorizarea efectuării măsurii. În această parte, suntem de opinia că cerințele corespund exigențelor art. 8 din CEDO.

O atenție deosebită a fost acordată actelor prin care se va autoriza efectuarea măsurii speciale de investigații – *ordonanța procurorului* și *încheierea judecătorului de instrucție*. Considerăm că procesul de autorizare trebuie să se concentreze pe verificarea de către procuror/judecător a existenței condițiilor/premiselor de dispunere a efectuării măsurilor speciale de investigații, în special pe verificarea existenței necesității și proporționalității. Așadar, procurorul/judecătorul se va concentra asupra aprecierii motivării demersului și asupra faptului dacă argumentele expuse în demers sunt confirmate prin probe. Preluarea în actul de autorizare a motivării demersului reprezintă nimic mai mult decât un element formalist și birocratic care nu oferă nici o garanție reală.

O garanție importantă propusă de către grupul de lucru este cea de asigurare a continuității autorizării și prelungiri efectuării măsurilor speciale de investigații de către același judecător de instrucție. Acest mecanism va determina un control real și eficient asupra legalității duratei în timp a măsurii. Judecătorul de instrucție va fi în cunoștință de cauză asupra circumstanțelor investigațiilor și va putea aprecia constructiv necesitatea

prelungirii efectuării măsurii.

În acest registru, *Codul de procedură penală* va stipula că „măsurile speciale de investigații [...] se prelungesc de către judecătorul de instrucție care le-a autorizat, iar în lipsa acestuia, de către un judecător de instrucție desemnat aleatoriu”.

Dacă în conformitate cu reglementările actuale autorizarea prelungirii efectuării măsurilor speciale de investigații peste termenul de 180 de zile, din același motiv și în privința aceleiași persoane, este permisă doar în cazurile: a) apariției circumstanțelor noi; b) efectuării investigației sub acoperire; c) investigării criminalității organizate; și d) investigării finanțării terorismului (art. 132⁴ alin. (7)); atunci în corespundere cu reglementările propuse autorizarea prelungirii efectuării măsurilor speciale de investigații peste termenul de 180 de zile, din același motiv și în privința aceleiași persoane, este permisă doar în cazurile: a) apariției circumstanțelor noi; b) efectuării investigațiilor sub acoperire; c) investigării criminalității organizate; d) investigării infracțiunilor de corupție; e) investigării infracțiunilor conexe celor de corupție; f) investigării infracțiunilor contra securității statului; g) investigării infracțiunilor cu caracter terorist; h) investigării spălării banilor; și i) investigării finanțării terorismului (art. 135 alin. (9)). Excepțiile pentru legiferarea cărora se optează vor crește semnificativ capacitățile organelor de investigații și capacitățile organelor de anchetă în domeniul prevenirii și combaterii criminalității în direcțiile enumerate, care, de fapt, constau în direcțiile prioritare.

Într-o altă ordine de idei, prevederile propuse vor asigura un control sistemic al ofițerului de urmărire penală și procurorului în raport cu rezultatele măsurilor speciale de investigații.

În acest context, conform dispozițiilor propuse în art. 136 alin. (4) *ofițerul de investigații, în termen de cel mult 10 zile din momentul încetării efectuării măsurii speciale de investigații sau expirării perioadei pentru care a fost autorizată efectuarea acesteia, prezintă procesul-verbal cu rezultatele și materialele măsurii speciale de investigații ofițerului de urmărire penală sau procurorului, care, în termen de cel mult 5 zile de la primirea procesului-verbal, decide asupra pertinentei rezultatelor. Totodată, dacă este necesar, ofițerul de urmărire penală sau procurorul va da indicații scrise ofițerului de investigații privind întocmirea stenogramei fonogramelor declarate pertinente, care se anexează la procesul-verbal privind consemnarea rezultatelor efectuării măsurii speciale de investigații.*

Astfel, ofițerul de urmărire penală și procurorul va aprecia relevanța rezultatelor nu în particular, dar în coroborare cu alte probe administrate, deoarece aceste probe, obținute prin efectuarea acțiunilor de urmărire penală

(audiere, percheziție, ridicare, cercetare etc.), se păstrează la el.

Împuternicirea atribuită ofițerului de urmărire penală nu este exagerată, întrucât acesta nu va aprecia legalitatea probei, ci calitatea probei. Suplimentar, relevanța este un element calitativ inferior concluziei și utilității probei. Cu toate acestea, la moment, *Codul de procedură penală* deja pune în sarcina ofițerului de urmărire penală aprecierea, în mod independent, a concluziei probelor și dacă acestea, per ansamblu, sunt suficiente (a se vedea art. 289).

Se propune introducerea noțiunii de „*stenogramă a fonogramelor*”, care presupune transcrierea pe suport de hârtie a unui sunet înregistrat. Această prevedere va oferi certitudine asupra faptului că stenograma unui sunet poate fi întocmită și la consemnarea rezultatelor efectuării altor măsuri decât interceptarea și înregistrarea comunicărilor și/sau imaginilor, cum ar fi cercetarea domiciliului sau supravegherea tehnică. De asemenea, conceptul de sunet este mult mai larg decât cel de comunicare, cuprinzând mai multe particularități acustice. Un argument în plus este cel practic, existând situații în care este important de a descrie un element acustic și nu doar de a reda un element fonetic pe un suport de hârtie. Așadar, sub incidența respectivei norme juridice vor cădea toate măsurile speciale de investigații.

Concomitent, dacă potrivit reglementărilor actuale judecătorul de instrucție poate dispune folosirea rezultatelor obținute în urma efectuării măsurilor speciale de investigații dintr-o cauză penală într-o altă cauză penală, condiționat – 1) infracțiunile examinate sunt: a) de același gen; b) de criminalitate organizată; c) de terorism; sau d) care atentează la securitatea statului; și 2) nu mai târziu de 3 luni din momentul dobândirii informațiilor (art. 132⁵ alin. (9)); atunci conform reglementărilor propuse judecătorul de instrucție va putea dispune folosirea rezultatelor obținute în urma efectuării măsurilor speciale de investigații dintr-o cauză penală atât într-o altă cauză penală, cât și într-o altă cauză contravențională, necondiționat (art. 136 alin. (7)). Necesitatea stringentă de a opera aceste modificări rezultă din experiența reprezentanților organelor de drept care, în practică, adesea se confruntă cu situația în care, urmare efectuării măsurilor speciale de investigații, deși intră în posesia unor informații despre posibile infracțiuni, altele decât cele enumerate mai sus, precum și despre posibile contravenții, nu le pot valorifica ca probe în cadrul altor procese penale sau în cadrul altor procese contravenționale din cauza restricțiilor menționate. Mai mult ca atât, de cele mai dese ori, rezultatele efectuării măsurilor speciale de investigații relevă comiterea contravențiilor, probarea cărora nu este posibilă prin alte modalități decât prin folosirea produselor măsurilor realizate în cadrul cauzelor penale. Înlăturarea acestor impedimente procesuale va spori considerabil capacitățile organelor de ocrotire a normelor de drept în vederea

combaterii criminalității, atât celei grave (infraționale), cât și celei ușoare (contravenționale).

Pentru eliminarea unor ambiguități ale *Codului de procedură penală* în partea ce ține de informarea persoanelor despre efectuarea în privința acestora a măsurilor speciale de investigații, prevederile propuse în proiectul de lege (art. 136 alin. (10)–(12)) urmează să introducă un termen concret de aducere la cunoștință, în scris, a supunerii persoanelor măsurilor speciale de investigații – ***în termen de cel mult 15 zile de la expirarea perioadei pentru care a fost autorizată efectuarea măsurii sau de la încetarea efectuării măsurii***, această obligație revenind, în mod exclusiv, procurorului. În contrast, prevederile actuale (art. 132⁵ alin. (7) și (8)) nu trasează un termen concret, doar mențiunea abstractă „*informează persoanele care au fost supuse măsurilor speciale de investigații*”.

În același timp, se păstrează posibilitatea amânării informării persoanelor despre efectuarea în privința acestora a măsurilor speciale de investigații, la fel, prin ordonanță motivată și ***nu mai târziu de terminarea urmăririi penale***, în virtutea unor factori obiectivi, care, potrivit proiectului de act normativ, vor fi specificați în mod expres:

- informarea persoanelor poate conduce la perturbarea sau periclitarea bunei desfășurări a urmăririi penale;
- informarea persoanelor poate conduce la punerea în pericol a siguranței victimelor, părților vătămate, părților civile, martorilor sau a membrilor familiilor acestora.

De notat că, din momentul informării, persoanele supuse măsurilor vor avea dreptul să facă cunoștință nu doar cu procesele-verbale privind consemnarea rezultatelor efectuării măsurilor speciale de investigații și cu suporturile informaționale anexate, dar și cu actele de dispoziție privind dispunerea, autorizarea, prelungirea și confirmarea legalității măsurilor speciale de investigații, fiindu-le eliberate, la cerere, copiile acestora.

În vederea consolidării și creșterii capacităților investigative ale organelor de drept în cadrul procesului penal se propune modificarea spectrului varietăților măsurilor speciale de investigații prin trei soluții normative:

- 1) substituirea unor măsuri speciale de investigații vechi cu măsuri speciale de investigații noi, rezultate din optimizarea prin comasare și reglementare unitară a măsurilor speciale de investigații similare sau chiar identice, ce implică procedee, metode și tehnici de aceeași natură, precum și utilizarea mijloacelor tehnice, inclusiv speciale, de același fel;
- 2) excluderea unor măsuri speciale de investigații vechi;
- 3) introducerea unor măsuri speciale de investigații noi.

Astfel, măsura specială de investigații de la art. 132⁷ „*Supravegherea domiciliului prin utilizarea mijloacelor tehnice ce asigură înregistrarea*” și măsura specială de investigații de la art. 134³ „*Documentarea cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice, localizarea sau urmărirea prin sistemul de poziționare globală (GPS) ori prin alte mijloace tehnice*” vor fi unificate într-o singură nouă măsură specială de investigații, care, conform proiectului de lege, urmează a fi prevăzută de art. 137¹, denumită „**Supravegherea tehnică**”, cu următorul cuprins:

„*Supravegherea tehnică reprezintă utilizarea mijloacelor tehnice pentru relevarea și fixarea cronologică a acțiunilor/inacțiunilor, poziționărilor, mișcărilor și contactelor (legăturilor) persoanelor, supravegherea imobilelor, urmărirea și localizarea mijloacelor de transport și a altor obiecte*”.

Această măsură specială de investigații se efectuează doar în condiții ce exclud violarea de domiciliu, ceea ce urmează a fi stipulat în mod expres.

În proiectul de lege se propune excluderea măsurii speciale de investigații prevăzute de art. 134¹ „*Monitorizarea conexiunilor comunicațiilor telegrafice și electronice*” și a măsurii speciale de investigații specificate la art. 138¹ „*Supravegherea transfrontalieră*”, din cauza inaplicabilității acestora.

Suplimentar, prin promovarea proiectului de act normativ se preconizează completarea cadrului legal cu două noi măsuri speciale de investigații:

- *Accesarea, interceptarea și înregistrarea datelor informatice* (art. 137⁶), autorizarea efectuării căreia urmează să îi revină judecătorului de instrucție;
- *Culegerea de informații* (art. 138⁶), autorizarea efectuării căreia urmează să îi revină procurorului.

Măsura specială de investigații de accesare, interceptare și înregistrare a datelor informatice va avea următorul cuprins:

„*Accesarea și/sau interceptarea datelor informatice constă în folosirea unor metode și/sau mijloace tehnice pentru obținerea datelor informatice stocate pe un suport informațional, fără înștiințarea proprietarului sau utilizatorului acestuia și/sau pentru colectarea în timp real a datelor informatice asociate comunicărilor prin intermediul unui sistem informatic, iar înregistrarea datelor informatice constă în stocarea informațiilor obținute în urma accesării și/sau interceptării pe un suport informațional*”.

Accesarea, interceptarea și înregistrarea datelor informatice va permite descoperirea și cercetarea infracțiunilor ori de câte ori pregătirea sau săvârșirea acestora va implica date informatice, pe suport sau în sistem informatic, constituind, în acest fel, o pîrghie importantă pentru prevenirea și combaterea eficientă a tuturor infracțiunilor. Măsura specială de investigații va asigura, în special, curmarea eficace a fenomenului infracționalității cu utilizarea

sistemelor informatice, care, actualmente (în era tehnologiilor), a luat amploare, atingînd proporții fără precedent. În particular, accesarea, interceptarea și înregistrarea datelor informatice va fi deosebit de utilă în cazurile de investigare a infracțiunilor informatice și a infracțiunilor contra securității statului, care, tot mai des, trec în spațiul informațional.

Cu titlu de excepție, măsura specială de investigații de accesare, interceptare și înregistrare a datelor informatice va putea fi dispusă și efectuată nu doar în cazul infracțiunilor grave, deosebit de grave și excepțional de grave, dar și în cazul infracțiunilor ușoare și mai puțin grave prevăzute de art. 175, 175¹, 208¹, 208², 237 și 259–261¹ din *Codul penal*.

Măsura specială de investigații de culegere de informații va avea următorul cuprins:

„Culegerea de informații constă în dobîndirea informațiilor despre persoane fizice și juridice, bunuri mobile și imobile, fapte, evenimente și circumstanțe care prezintă interes, prin comunicare nemijlocită cu alte persoane, prin studiere de documente, materiale, baze de date, sisteme informaționale și surse deschise, prin adresare de solicitări persoanelor fizice și juridice care posedă sau care dispun de informații care prezintă interes, precum și prin intermediul fotorobotului și al altor metode ce oferă posibilitatea de a identifica o persoană cu o probabilitate sporită”.

Culegerea de informații va permite acumularea și sistematizarea datelor, precum și administrarea acestora ca probe, prin utilizarea bazelor de date și sistemelor informaționale ori prin colectarea informațiilor la fața locului. Altfel spus, măsura specială de investigații va permite valorificarea nemijlocită, ca probe, a informațiilor conținute în bazele de date și sistemele informaționale. Reieșind din procedura de consemnare, rezultatele culegerilor de informații vor înlocui rapoartele ofițerilor de investigații, care nu au o reglementare juridică și nu dispun de un mecanism credibil de verificare a autenticității informațiilor relevante. Prin consemnarea rezultatelor efectuării măsurii în procesul-verbal, ofițerul de investigații va răspunde juridic pentru corectitudinea și veridicitatea acestora.

Cu titlu de excepție, măsura specială de investigații de culegere de informații va putea fi dispusă și efectuată nu doar în cazul infracțiunilor grave, deosebit de grave și excepțional de grave, dar și în cazul infracțiunilor ușoare și mai puțin grave prevăzute de *Codul penal*.

De asemenea, în vederea consolidării și creșterii capacităților investigative ale organelor de drept în cadrul procesului penal, în particular în raport cu anumite infracțiuni, se propune ca:

- măsura de interceptare și înregistrare a comunicărilor și/sau imaginilor să poată fi efectuată și în cazurile de investigare a infracțiunilor prevăzute de art. 168 alin. (2) și (3), art. 181, art. 181¹, art. 181², art. 181³, art. 245¹⁰ alin. (2) și (3), art. 314 și art. 330² din *Codul penal*;

- măsura de monitorizare sau control al tranzacțiilor financiare și/sau acces la informațiile financiare să poată fi efectuată și în cazurile de investigare a infracțiunilor prevăzute de art. 181¹, 181², 260⁶, 328 și 330² din *Codul penal*;

- măsura de control al transmiterii sau primirii banilor, serviciilor ori a altor valori materiale sau nemateriale pretinse, acceptate, extorcate sau oferite să poată fi efectuată și în cazurile de investigare a infracțiunilor (inclusiv ușoare și mai puțin grave) prevăzute de art. 181¹, 181², 181³, 189, 256, 333 și 334 din *Codul penal*.

Totodată, pentru menținerea legendei investigatorului sub acoperire, se propune legiferarea unei novații în materie de procedură penală, și anume – **contravenția/infracțiunea simulată**, care, deși în mod formal întrunește elementele constitutive ale unei componente de contravenție sau ale unei componente de infracțiune, nu constituie contravenție sau infracțiune și se comite doar în scop de menținere a legendei, probare a existenței infracțiunii și identificare a făptuitorului. Urmînd a fi o metodă inherentă investigației sub acoperire la care să se recurgă doar în situații excepționale, aceasta se va autoriza de către judecătorul de instrucție doar în cazurile de investigare a infracțiunilor: a) de criminalitate organizată; b) de corupție; c) conexe celor de corupție; d) cu caracter terorist; e) contra securității statului; f) de spălare a banilor; și g) de finanțare a terorismului. În adaos, judecătorul de instrucție va putea autoriza doar săvîrșirea unei contravenții ori a unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave, cu condiția că aceasta nu atentează la sănătatea și/sau la integritatea fizică a persoanei.

În alt registru, este relevant că, prin *Hotărîrea Curții Constituționale nr. 31 din 23.09.2021 privind excepția de neconstituționalitate a art. 132⁹ alin. (12) și (15) din Codul de procedură penală (nimicirea informației interceptate și înregistrate) (sesizarea nr. 58g/2021)*, Curtea Constituțională a declarat neconstituțional textul „și decide care din comunicările înregistrate urmează a fi nimicite, desemnînd persoanele responsabile de nimicire. Nimicirea informațiilor în baza încheierii judecătorului de instrucție este consemnată de către persoana responsabilă într-un proces-verbal, care se anexează la cauza penală” conținut în art. 132⁹ alin. (15) din *Codul de procedură penală*.

În motivarea hotărîrii sale, Curtea Constituțională a reținut că, în rezultatul aplicării dispozițiilor contestate, poate surveni situația în care probele care sunt, de fapt, pertinente pentru apărare au fost distruse la faza urmăririi penale, iar

persoana este privată de dreptul de a face cunoștință cu acestea și de dreptul de a face uz de acestea în apărarea sa la faza de judecată. Mai mult ca atât, se poate întâmpla ca unele înregistrări să nu fie pertinente la faza urmăririi penale, însă, ulterior, să capete o cu totul altă pondere.

În acest fel, Curtea Constituțională a conchis că textul menționat supra din cuprinsul art. 132⁹ alin. (15) din *Codul de procedură penală* contravine art. 20 „Accesul liber la justiție” și art. 26 „Dreptul la apărare” în coroborare cu art. 54 „Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți” din *Constituția Republicii Moldova*.

Întru executarea hotărârii Curții Constituționale, reglementările propuse în proiectul de lege nu vor conține asemenea prevederi speciale, nimicirea rezultatelor interceptării și înregistrării comunicărilor și/sau imaginilor căzînd sub incidența regulilor generale privind nimicirea rezultatelor măsurilor speciale de investigații.

Așadar, conform proiectului de act normativ, art. 136 alin. (9) din *Codul de procedură penală* va statua:

„După un an de la rămînerea irevocabilă a deciziei asupra cauzei penale și dacă nu sunt folosite în alte cauze penale sau contravenționale [...], judecătorul sau procurorul care a adoptat decizia asupra cauzei penale dispune, prin încheiere/ordonanță, nimicirea rezultatelor care se păstrează [...] la judecătorul de instrucție sau la procurorul care a autorizat efectuarea măsurii speciale de investigații”.

3.2. Legea privind activitatea specială de investigații

Adoptarea *Legii nr. 59/2012* a schimbat radical conceptul activității operative/speciale de investigații, regimul juridic al măsurilor speciale de investigații fiind, aproape în totalitate, egalat cu regimul juridic al acțiunilor de urmărire penală.

În esență, legea a preconizat pentru procesul penal efectuarea activității speciale de investigații, în scopul descoperirii și cercetării infracțiunilor, efectuarea acesteia în afara procesului penal, în scopul prevenirii potențialelor fapte penale și asigurării, *inter alia*, a securității statului, a ordinii publice, a protecției martorilor etc., fiind limitată considerabil, ceea ce a minimizat efectele acesteia.

Una dintre cele mai grave probleme constă în instituirea conceptului de dispunere a efectuării majorității măsurilor speciale de investigații în exclusivitate în cadrul procesului penal. Aceasta reprezintă o abordare greșită a conceptului unui act normativ cu privire la activitatea specială de investigații, rezultată din confundarea și, prin urmare, suprapunerea scopurilor inerente procesului penal cu cele inerente activității speciale de investigații în general.

Efectuarea măsurilor speciale de investigații exclusiv după demararea procesului penal și începerea nemijlocită a urmăririi penale a neutralizat activitățile desfășurate de către multe dintre organele statului, eficiența acestora fiind redusă semnificativ.

Modificarea *Legii nr. 59/2012* se bazează inclusiv pe jurisprudența CtEDO și pe statuările acesteia pe segmentul asigurării securității statului. Astfel, CtEDO nu a negat necesitatea „măsurilor de urmărire secretă”, ci dimpotrivă, atât în cauza *Iordachi și alții c. Moldovei*, cât și în cauzele *Klass și alții c. Germaniei*, *Weber și Saravia c. Germaniei* etc., a stabilit *necesitatea acestora într-o societate democratică, în interesul securității naționale și/sau prevenirii faptelor penale sau dezordinilor în masă*. De asemenea, în cauza *Klass și alții c. Germaniei* (pct. 48), Curtea, *apreciind posibilitățile de protecție acordate în limitele art. 8, nu poate să nu ia în considerație doi factori importanți: primul – nivelul dezvoltării tehnologice în domeniul mijloacelor de spionaj și, respectiv, a mijloacelor de urmărire; și al doilea – evoluțiile periculoase, în ultimii ani, ale terorismului în Europa. Actualmente, societățile democratice sunt amenințate de noi forme sensibile de spionaj și de terorism, iar statul trebuie să aibă posibilități de a reacționa efectiv împotriva amenințărilor date, să întreprindă, în limitele jurisdicției sale, măsuri de efectuare a urmăririi ascunse a elementelor subversive. De aceea, Curtea recunoaște că existența legislației ce oferă împuterniciri de a efectua urmărirea corespondenței, trimiterilor poștale, comunicărilor telefonice etc. este necesară într-o societate democratică*. În această cauză, de altfel, ca și în cauza *Iordachi și alții c. Moldovei*, CtEDO a reiterat discreția Parlamentelor statelor de a institui, prin lege, orice fel de măsuri de urmărire secretă, accentuând necesitatea legiferării acestora prin legi accesibile și care oferă garanții minime împotriva abuzurilor, reflectate prin prisma jurisprudenței CtEDO în cauze anterioare.

În această ordine de idei, nici CtEDO și nici experții Consiliului Europei, în special domnul Goran KLEMENCIC, în cadrul expertizei din 2006 asupra *Legii privind activitatea operativă de investigații nr. 45/1994*, nu au menționat că oferirea unor garanții minime poate avea loc în exclusivitate în cadrul unui proces penal.

Totodată, experții Comisiei de la Veneția Iain CAMERON, Ian LEIGH și Mikael LYNGBØ, care au realizat expertiza *Proiectului legii pentru modificarea și completarea unor acte normative (Legea nr. 753/1999 și Legea nr. 59/2012)* au menționat expres: *Comisia de la Veneția și Directoratul consideră legitim faptul că autoritățile Moldovei doresc să instituie un nou mecanism pentru investigațiile de securitate, în vederea ridicării măsurilor speciale de investigații în afara cadrului de investigații penale*.

La elaborarea proiectului de lege au fost consultate și implementate hotărârile CtEDO în cauzele *Iordachi și alții c. Moldovei*, *Klass și alții c. Germaniei*, *Malone c. Regatului Unit*, *Amann c. Elveției*, precum și în alte cauze relevante, a căror sinteză a fost expusă în literatura de specialitate. La fel, s-a ținut cont de propunerile expuse de către Goran KLEMENCIC în *Analiza Legii privind activitatea operativă de investigații* și de propunerile expuse de către experți în *Rezoluția comună a Comisiei de la Veneția și a Directoratului pentru Drepturile Omului al Directoratului General pentru Drepturile Omului și Statul de Drept asupra propunerilor de modificare și completare a anumitor acte normative, înaintate de către Serviciul de Informații și Securitate*.

Așa cum a relatat CtEDO, „societățile democratice sunt amenințate, în zilele noastre, de forme complexe de spionaj și de terorism, așa că statul trebuie să fie capabil, pentru a combate eficient aceste amenințări, să supravegheze în secret elementele subversive care operează pe teritoriul său. Existența unor dispoziții legislative, care acordă puteri de supraveghere secretă a corespondenței și comunicărilor, este necesară într-o societate democratică pentru asigurarea securității naționale”.

Reieșind din aceste considerente, este totalmente argumentată crearea în Republica Moldova a unui mecanism viabil și cu posibilități sporite de prevenire și contracarare a oricăror amenințări în adresa securității statului și a cetățeanului, atât din afara, cât și din interiorul țării.

Măsurile speciale de investigații efectuate în afara procesului penal vor avea drept scop: 1) acumularea informațiilor necesare pentru prevenirea și combaterea criminalității; 2) asigurarea securității statului, a ordinii publice și a siguranței în locurile de detenție; și 3) apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanelor.

Privind scopul de **acumulare a informațiilor necesare pentru prevenirea și combaterea criminalității**, precizăm că, la această categorie se atribuie următoarele sarcini ale activității speciale de investigații efectuate în afara procesului penal:

- relevarea, prevenirea și combaterea activității infracționale;
- căutarea persoanelor care sunt dispărute fără urmă (există probabilitatea că acestea sunt decedate în rezultatul unei lipsiri de viață sau sunt dispărute în rezultatul unei răpiri etc.);
- căutarea persoanelor care se sustrag de la urmărirea penală sau de la judecată, se ascund de organul de urmărire penală sau de instanța de judecată, se eschivează de la executarea pedepsei penale sau au evadat din locurile de detenție, or, acestea comportă riscuri (reduse, medii sau sporite) de săvârșire

a altor infracțiuni.

De menționat că, activitatea specială de investigații reprezintă o activitate costisitoare, care necesită o multitudine de resurse umane, materiale și financiare. Din această cauză, activitatea specială de investigații îndreptată spre prevenirea și combaterea criminalității presupune relevarea, prevenirea și combaterea anume a activității infracționale, cea mai gravă formă a criminalității, cu grad sporit de pericolozitate.

Remarcăm că, activitatea specială de investigații se efectuează în afara procesului penal, de regulă, pentru *prevenirea criminalității* și, cu titlu de excepție, pentru *combaterea criminalității*, în situația în care se constată un atentat infracțional și nu se reușește trecerea imediată în procedură penală, fiind imperioasă intervenirea de urgență a organelor de drept, în vederea evitării înrăutățirii situației.

Cu privire la scopul de ***asigurare a securității statului, a ordinii publice și a siguranței în locurile de detenție***, precizăm că, la această categorie se atribuie următoarele sarcini ale activității speciale de investigații efectuate în afara procesului penal:

- colectarea informațiilor privind posibilele fapte sau evenimente care ar putea periclita securitatea statului, ordinea publică sau siguranța în locurile de detenție;

- căutarea persoanelor care se sustrag de la urmărirea penală sau de la judecată, se ascund de organul de urmărire penală sau de instanța de judecată, se eschivează de la executarea pedepsei penale sau au evadat din locurile de detenție, or, acestea comportă riscuri (reduse, medii sau sporite) pentru ordinea publică.

În partea ce ține de introducerea scopului de asigurare a siguranței în locurile de detenție și de ajustarea dispozițiilor art. 1 alin. (1), art. 2 lit. d) și art. 19 alin. (1) pct. 1) lit. d) din *Legea nr. 59/2012*, este relevant că, Administrația Națională a Penitenciarelor este abilitată cu funcția de a efectua activitate specială de investigații, însă scopul pentru care aceasta se efectuează, în marea parte, nu se circumscrie în scopurile prevăzute actualmente de art. 1 alin. (1).

Astfel, pornind de la dezideratul că siguranța în locurile de detenție nu face parte din ordinea publică și ținând cont de importanța activității sistemului administrației penitenciare per ansamblu, se propune introducerea scopului de asigurare a siguranței în locurile de detenție, pentru a legitima activitatea ofițerilor de investigații din cadrul subdiviziunilor specializate ale Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Cu referire la scopul de ***apărare a drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanelor***, precizăm că, la această categorie se atribuie următoarele sarcini ale activității speciale de investigații efectuate în afara procesului penal:

- protecția martorilor și a altor participanți la procesul penal;
- protecția subiecților activității speciale de investigații (ofițerilor de investigații, investigatorilor sub acoperire și colaboratorilor confidențiali, precum și a rudelor acestora).

De notat că, în vederea protecției martorilor și a altor participanți la procesul penal, activitatea specială de investigații se va efectua în coroborare cu normele juridice stipulate în *Legea cu privire la protecția martorilor și a altor participanți la procesul penal nr. 105/2008*.

În alt context, ofițerii de investigații ai subdiviziunilor specializate ale Ministerului Afacerilor Interne (MAI), Centrului Național Anticorupție (CNA), Serviciului de Informații și Securitate (SIS), Serviciului Fiscal de Stat (SFS), Serviciului Vamal (SV) și Administrației Naționale a Penitenciarelor (ANP) pot desfășura activitate specială de investigații atât în cadrul, cât și în afara procesului penal, însă, în afara procesului penal sunt competenți să efectueze măsuri speciale de investigații și ofițerii de investigații ai subdiviziunilor ***Ministerului Apărării (MA)*** și ***Serviciului de Protecție și Pază de Stat (SPPS)*** și, concomitent, în afara procesului penal nu sunt competenți să efectueze măsuri speciale de investigații ofițerii de investigații detașați, în condițiile prevederilor art. 9 alin. (6) din *Legea cu privire la Procuratură nr. 3/2016*, la procuraturile specializate – Procuratura Anticorupție (PA) și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (PCCOCS), indicate în art. 9 din *Legea nr. 3/2016*, împuterniciți cu aceste atribuții în cadrul procesului penal.

În vederea consolidării și creșterii capacităților investigative ale organelor de drept în afara procesului penal, se propune completarea competențelor enumerate la art. 7 alin. (1) ale subdiviziunilor specializate care efectuează activitate specială de investigații cu următoarele:

- utilizarea gratuită, inclusiv pe platforma de interoperabilitate, a datelor sistemelor informaționale și băncilor de date (lit a¹));
- achiziționarea, adaptarea și utilizarea programelor informatice și softurilor, precum și mijloacelor tehnice speciale, cum ar fi: aparatele de fotografiat, de înregistrare audio și video, alte mijloace tehnice moderne pentru obținerea în secret a informațiilor (lit. d));
- utilizarea serviciilor specialiștilor din diferite domenii (lit. f));
- utilizarea substanțelor chimice speciale de marcă, care nu prezintă

pericol pentru viața și sănătatea omului (lit. g)).

Referitor la excluderea alin. (2) art. 7, subliniem că, în redacția propusă, potrivit prevederilor art. 32 alin. (4), investigatorii sub acoperire sunt angajați, special desemnați în acest scop, din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului de Informații și Securitate, Centrului Național Anticorupție, Serviciului Vamal, Serviciului Fiscal de Stat sau Administrației Naționale a Penitenciarelor ori sunt persoane antrenate pentru efectuarea unei măsuri speciale de investigații concrete.

Cu toate acestea, conform dispozițiilor actuale ale art. 7 alin. (2), competențele specificate la art. 7 alin. (1) lit. c) și d) revin numai subdiviziunilor specializate ale Ministerului Afacerilor Interne, Centrului Național Anticorupție și Serviciului de Informații și Securitate.

Prin urmare, reieșind din restricția stabilită, Serviciul Vamal, Serviciul Fiscal de Stat și Administrația Națională a Penitenciarelor nu au competențe de a confecționa și de a folosi, în cadrul efectuării măsurilor speciale de investigații, acte, documente, ștampile sau alte rechizite pentru codificarea identității persoanelor fizice și juridice ale subdiviziunilor specializate, încăperilor și mijloacelor de transport și/sau pentru susținerea legendei investigatorilor sub acoperire și colaboratorilor confidențiali.

Investigatorul sub acoperire, în timpul efectuării măsurii speciale de investigații, desfășoară activitate sub o altă identitate, care presupune nu doar schimbarea datelor de stare civilă, ci a oricăror date referitoare la o persoană, de aceea, legenda rezolvă cea mai mare problemă a infiltrării, prin care investigatorului i se creează o identitate și un trecut credibil, pasibil de verificare de către un suspect sau un membru al grupării/organizației criminale în care se dorește infiltrarea.

De asemenea, achiziționarea mijloacelor tehnice speciale, cum ar fi: aparate de fotografiat, de înregistrare audio și video, alte mijloace moderne pentru obținerea în secret a informațiilor, este strict necesară, deoarece efectuarea măsurii speciale de investigații cu utilizarea aparatelor obișnuite de fotografiat, de înregistrare audio și video ș.a. se poate solda cu eșec.

Completarea art. 12 se propune în contextul terminologiei de specialitate aprobate prin *Legea cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat nr. 467/2003*. Astfel, se propune ca textul „sistemele informaționale” să fie urmat de textul „și băncile de date”, fiind asigurat, în acest fel, accesul la sisteme tehnico-informaționale ce includ una sau mai multe baze de date și la sisteme de dirijare a acestor baze.

Conform proiectului de lege, pentru realizarea scopurilor și sarcinilor activității speciale de investigații în afara procesului penal, ofițerii de investigații

urmează să aibă la dispoziție întregul spectru al varietăților măsurilor speciale de investigații și în afara procesului penal (cu excepția măsurii de cercetare a domiciliului și/sau instalare în el a aparatelor ce asigură fotografierea sau supravegherea și înregistrarea audio și video, măsurii de control al transmiterii sau primirii banilor, serviciilor ori a altor valori materiale sau nemateriale pretinse, acceptate, extorcate sau oferite, precum și cu excepția măsurii de livrare supravegheată), dar și unele măsuri speciale de investigații suplimentare, asemănătoare cu unele acțiuni de urmărire penală (măsura de cercetare a obiectelor și a documentelor, precum și măsura de colectare a mostrelor pentru cercetare comparată).

În această ordine de idei, proiectul de lege prevede reformarea *fondului* și reorganizarea *forme*i secțiunii a 2-a din capitolul III al *Legii nr. 59/2012*, astfel încât aceasta să reglementeze varietățile măsurilor speciale de investigații care pot fi efectuate în afara procesului penal, condițiile speciale de dispunere a efectuării anumitor măsuri, precum și fiecare tip de măsură, după cum urmează:

- **Articolul 27** va reglementa *varietățile măsurilor speciale de investigații* care pot fi efectuate în afara procesului penal, grupate în funcție de subiectul care autorizează efectuarea măsurilor speciale de investigații (judecătorul, procurorul ori conducătorul subdiviziunii specializate) și listate în ordine descrescătoare în baza criteriului gravității imixtiunii în viața privată a persoanei, începînd cu măsura care aduce, convențional, cea mai gravă atingere și terminînd cu măsura care aduce, convențional, cea mai ușoară atingere, dar și *condițiile speciale* de dispunere a efectuării măsurilor speciale de investigații care restricționează cel mai grav drepturile și libertățile persoanelor;

- **Articolele 28–29¹** vor reglementa *măsurile speciale de investigații autorizate de către judecătorul de instrucție* (în ordinerea enumerată la art. 27 alin. (1) pct. 1) lit. a)–f)), după cum urmează:

- supravegherea tehnică (art. 28);
- interceptarea și înregistrarea comunicărilor și/sau imaginilor (art. 28¹);
- reținerea, cercetarea, predarea sau ridicarea trimitărilor poștale (art. 28²);
- monitorizarea sau controlul tranzacțiilor financiare și/sau accesul la informațiile financiare (art. 28³);
- colectarea de informații de la furnizorii de servicii de comunicații electronice (art. 29);
- accesarea, interceptarea și înregistrarea datelor informatice (art. 29¹);

- **Articolele 30–33** vor reglementa *măsurile speciale de investigații autorizate de către procuror* (în ordinerea enumerată la art. 27 alin. (1) pct. 2) lit. a)–d)), după cum urmează:

- identificarea abonatului, proprietarului sau utilizatorului unui sistem de comunicații electronice ori al unui punct de acces la un sistem informatic (art. 30);

- achiziția de control (art. 31);

- investigația sub acoperire (art. 32);

- colectarea mostrelor pentru cercetarea comparată (art. 33);

• **Articolele 34–36** vor reglementa *măsurile speciale de investigații autorizate de către conducătorul subdiviziunii specializate* (în ordinea enumerată la art. 27 alin. (1) pct. 3) lit. a)–c)), după cum urmează:

- cercetarea obiectelor și documentelor (art. 34);

- urmărirea vizuală (art. 35);

- culegerea de informații (art. 36).

Este relevant că, în corespundere cu reglementările propuse în proiectul de act normativ, măsurile speciale de investigații care presupun o ingerință substanțială în viața privată a persoanelor (efectuarea cărora urmează a fi autorizată de către judecător, de regulă, desemnat cu atribuții de instrucție) vor putea fi efectuate doar în unul dintre următoarele cazuri, indicate expres în art. 27 alin. (3), și anume:

1) amenințărilor care reprezintă pericol deosebit pentru securitatea statului;

2) căutării persoanelor care se eschivează de la executarea pedepsei penale sau au evadat din locurile de detenție;

3) asigurării protecției martorilor și a altor participanți la procesul penal.

În acest fel, datorită prescripțiilor respective, la efectuarea activității speciale de investigații în afara procesului penal, *a priori*, nu vor putea fi admise imixțiuni grave în viața privată a persoanelor, decât în situații excepționale asemeni amenințărilor grave pentru securitatea statului ori evadărilor din locurile de detenție, când amestecul în viața privată a persoanelor, chiar și într-o formă grea, este pe deplin justificat.

Remarcăm că, măsurile speciale de investigații specificate în prezenta redacție la art. 34, 35 și 36, denumite „*Chestionarea*”, „*Culegerea informațiilor despre persoane și fapte*” și, corespunzător, „*Identificarea persoanei*”, potrivit proiectului de lege, vor fi unificate într-o singură măsură specială de investigații, specificată în viitoarea redacție la art. 36, denumită „*Culegerea de informații*”. Aceasta va îngloba obținerea informațiilor despre persoane (fizice și juridice), bunuri (mobile și imobile), fapte/evenimente și circumstanțe care prezintă interes prin următoarele modalități: 1) prin comunicare nemijlocită cu alte persoane (chestionarea); 2) prin studiere de documente, materiale, baze de date, sisteme informaționale și surse deschise (culegerea informațiilor despre persoane și fapte); 3) prin adresare de solicitări (culegerea informațiilor despre

persoane și fapte); și 4) prin intermediul fotorobotului și al altor metode ce oferă posibilitatea de a identifica o persoană cu o probabilitate sporită (identificarea persoanei).

Adițional, pentru extinderea capabilităților organelor investigative, se propune ca culegerea de informații să constea în dobândirea informațiilor despre persoane fizice și juridice, fapte/evenimente și circumstanțe care prezintă interes, precum și despre bunuri mobile și imobile care prezintă interes, printre modalitățile dobândirii informațiilor regăsindu-se atât studierea bazelor de date și sistemelor informaționale (cu acces limitat), cât și studierea surselor deschise (cu acces nelimitat), aceste aspecte ale măsurii speciale de investigații fiind marcate expres în dispoziția normei juridice care o reglementează. Completările enunțate rezidă în faptul că ofițerii de investigații adesea acumulează date despre bunurile din patrimoniul învinuitului/inculpatului sau care aparțin unor persoane interpușe, însă beneficiar efectiv al cărora este învinuitul/inculpatul, în vederea asigurării reparării prejudiciului cauzat prin infracțiune și în vederea recuperării bunurilor infracționale, prin identificarea, urmărirea, indisponibilizarea (înghețarea sau sechestrarea) și, eventual, confiscarea bunurilor infracționale. În același timp, sursele deschise, în special site-urile web și paginile web, reprezintă surse valoroase de date, în care, deseori, se conțin informații pertinente, care au tangență directă cu anchetele/investigațiile efectuate, de negăsit în bazele de date și sistemele informaționale oficiale, fiind imperioasă legiferarea posibilității exploatării respectivelor resurse informaționale de către ofițerii de investigații.

O altă problemă a *Legii nr. 59/2012* o constituie birocratizarea excesivă a activității speciale de investigații, care, conform naturii sale, se bazează pe operativitate.

Așadar, se propune autorizarea efectuării măsurii de urmărire vizuală, ce nu presupune o ingerință excesivă în viața privată a persoanei, de către conducătorul subdiviziunii specializate, în loc de procuror, fapt care va spori operativitatea și eficiența acesteia.

Conform prezentului proiect de act normativ, la art. 19–26 din *Legea nr. 59/2012* va fi reglementată în modul cel mai minuțios procedura de dispunere, autorizare, efectuare, prelungire, încetare și consemnare a măsurilor speciale de investigații în afara procesului penal, precum și întreaga procedură de contestare.

De menționat că, efectuarea măsurilor speciale de investigații specificate la art. 27 alin. (1) pct. 1) se va autoriza de către judecătorii de instrucție din cadrul judecătoriilor.

Totodată, în vederea reglementării desfășurate a procedurii de autorizare, se propune ca art. 20 alin. (2) din *Legea nr. 59/2012* să prevadă:

„Procedura de autorizare a măsurilor speciale de investigații specificate la art. 27 alin. (1) pct. 1) este reglementată de Codul de procedură penală, prevederile căruia se aplică în modul corespunzător, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege, iar procedura de autorizare a măsurilor speciale de investigații specificate la art. 27 alin. (1) pct. 2) și 3) este reglementată de prezenta lege”.

Această normă de blanchetă va acoperi în totalitate raporturile dintre subiecții care dispun, cei care solicită autorizarea și cei care autorizează efectuarea măsurilor speciale de investigații în afara procesului penal, inclusiv raporturile cu judecătorii de instrucție.

La încetarea efectuării măsurilor speciale de investigații, într-o manieră clară și previzibilă, este stipulat dreptul persoanelor de a fi informate despre imixtiunea autorităților publice în viața privată a acestora, fiind fixat termenul concret de 15 zile (art. 22 alin. (9)).

În conformitate cu prevederile art. 24 alin. (1) din *Legea nr. 59/2012*, în redacția propusă, rezultatele măsurilor speciale de investigații efectuate în afara procesului penal vor putea servi drept temei pentru:

- sesizarea organului de urmărire penală, în cazul în care ofițerul de investigații constată o bănuială rezonabilă cu privire la pregătirea/săvârșirea unei infracțiuni (lit. a));
- sesizarea agentului constatatator, în cazul în care ofițerul de investigații constată o suspiciune rezonabilă cu privire la pregătirea sau la săvârșirea unei contravenții (lit. b));
- efectuarea altor măsuri speciale de investigații în scopul realizării sarcinilor legii (lit. c));
- schimbul de informații cu alte autorități publice, cu organele de drept ale altor state, cu organizațiile internaționale și cu instituțiile/agențiile Uniunii Europene, în conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte (lit. d)).

În acest fel, legea va stabili în mod expres și fără de echivoc modalitățile de valorificare a produselor realizării activității speciale de investigații în afara procesului penal.

De asemenea, cuvintele „în scopul realizării prezentei legi” din cuprinsul art. 37 alin. (1) din *Legea nr. 59/2012*, stabilește finanțarea activității speciale de investigații doar pentru cea efectuată în afara procesului penal, nu și pentru cea efectuată în cadrul procesului penal, cea din urmă rămânând neacoperită în partea ce ține de finanțare, impunându-se necesitatea excluderii cuvintelor

respective. Chiar dacă referințe cu privire la finanțarea activității speciale de investigații se regăsesc și în legile care reglementează autoritățile publice ale căror subdiviziuni specializate (structurale sau subordonate) exercită activitate specială de investigații, pentru a exclude orice riscuri aferente finanțării activității speciale de investigații, atât în cadrul procesului penal, cât și în afara procesului penal, operarea modificării respective este inevitabilă.

4. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea prezentului proiect de act normativ nu necesită cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat.

5. Modul de încorporare a actului normativ în cadrul normativ în vigoare

În eventualitatea adoptării *Legii pentru modificarea unor acte normative (privind activitatea specială de investigații)* și producerea modificărilor propuse nu va fi necesară ajustarea altor acte normative.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului de act normativ

În vederea respectării exigențelor *Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional*, proiectul de act normativ a fost publicat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției – www.justice.gov.md, la compartimentul „Transparența decizională”, rubrica „Proiecte de acte normative remise spre coordonare”, precum și plasat pe portalul web www.particip.gov.md.

Proiectul de act normativ a fost supus consultării publice prin scrisorile nr. 03/8405 din 31.07.2017 și nr. 03/2553 din 01.03.2018, precum și prin organizarea și desfășurarea ședințelor de lucru, în format larg, cu participarea reprezentanților organelor de ocrotire a normelor de drept (ofițeri de investigații, ofițeri de urmărire penală, procurori și judecători), avocaților, reprezentanților societății civile (membri ai organizațiilor necomerciale (asociațiilor obștești) de profil juridic) și doctinarilor mediului academic, la 22.03.2022, 23.05.2022, 02.06.2022 și 08.06.2022.

Ulterior, în temeiul cererii nr. 03/5473 din 21.06.2022, adresate de către Ministerul Justiției, proiectul actului normativ a fost înregistrat de către Cancelaria de Stat cu **numărul unic 438/MJ/2022**, acesta fiind remis spre avizare și expertizare, prin scrisoarea nr. 18-23-6304 din 24.06.2022, către Curtea Supremă de Justiție, curțile de apel Chișinău, Bălți și Cahul, judecătoriile Chișinău, Bălți și Cahul, Procuratura Generală, Procuratura Anticorupție, Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, procuraturile Chișinău, Bălți și Cahul, Ministerul Afacerilor Interne (inclusiv Inspectoratul General al Poliției, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, Serviciul Protecție Internă și Anticorupție și Biroul Migrație și Azil),

Centrul Național Anticorupție, Serviciul de Informații și Securitate, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Ministerul Apărării, Ministerul Finanțelor (inclusiv Serviciul Fiscal de Stat și Serviciul Vamal), Administrația Națională a Penitenciarelor, Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică, Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Universitatea de Stat din Moldova, Academia „Ștefan cel Mare” și mai multe organizații necomerciale. Astfel, în perioada de avizare, au fost prezentate avize de către Curtea Supremă de Justiție, Procuratura Generală, Ministerul Afacerilor Interne (conținând pozițiile autorităților din subordine), Ministerul Apărării, Ministerul Finanțelor (conținând pozițiile autorităților din subordine), Centrul Național Anticorupție, Serviciul de Informații și Securitate, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Administrația Națională a Penitenciarelor, Uniunea Avocaților și Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică, pozițiile instituționale ale subiecților interesați fiind reflectate integral și dezbătute în mod detaliat în sinteza obiecțiilor și/sau propunerilor/recomandărilor.

Adițional, în temeiul prevederilor pct. 201 din *Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 610/2018*, Ministerul Justiției a expediat proiectul de lege, prin scrisoarea nr. 03/9613 din 04.11.2022, către subiecții enumerați supra, pentru avizare și expertizare repetată, pozițiile acestora fiind, în același mod, incluse în sinteza obiecțiilor și/sau propunerilor/recomandărilor.

La fel, conform art. 20 alin. (1) lit. a) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, la 11.09.2018, pe pagina web a ministerului a fost publicat Anunțul privind continuarea procesului de elaborare a Proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (privind activitatea specială de investigații), iar cel mai recent, la 08.02.2022, pe pagina web a ministerului a fost publicat Anunțul privind reinițierea procesului de elaborare a Proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (privind activitatea specială de investigații).

7. Constatările expertizei anticorupție

Prin *Raportul de expertiză anticorupție nr. ELO22/8339 din 18.11.2022*, Centrul Național Anticorupție, în rezultatul realizării expertizei anticorupție, a comunicat Ministerului Justiției următoarele:

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (privind activitatea specială de investigații) a fost elaborat de către Ministerul Justiției, în scopul perfecționării cadrului normativ care reglementează activitatea specială de investigații atât în cadrul procesului penal, cât și în afara procesului penal.

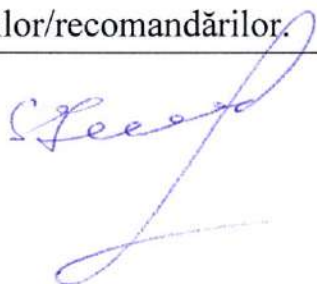
În cadrul procesului de elaborare a proiectului actului normativ au fost respectate prevederile cu privire la transparența în procesul decizional și acesta corespunde normelor de tehnică legislativă.

Proiectul actului normativ corespunde interesului public general, deoarece va contribui la facilitarea efectuării măsurilor speciale de investigații, ceea ce va permite realizarea în mod eficient a scopului urmărit în cadrul și în afara procesului penal, fapt care nu va fi în detrimentul interesului public, cu condiția că realizarea activității speciale de investigații va avea loc în limitele cadrului normativ și cu respectarea strictă a drepturilor și libertăților persoanelor.

În normele juridice conținute în proiectul actului normativ supus expertizei anticorupție au fost identificați următorii factori de corupție: 1) utilizarea neuniformă a termenilor; 2) formulări ambigue, care admit interpretări abuzive; 3) norme juridice de trimitere defectuoase; 4) concurența normelor juridice; 5) limitarea neîntemeiată a drepturilor și libertăților omului; 6) absența/ambiguitatea procedurilor administrative; 7) lipsa unor termene concrete/termene nejustificate/prelungirea nejustificată a termenelor.

În scopul preîntâmpinării apariției manifestărilor de corupție la aplicarea în practică a reglementărilor proiectului de lege, cuprinsul acestuia a suportat rectificările de rigoare, în corespundere cu argumentele considerate plauzibile și acceptate, asupra cărora Ministerul Justiției s-a expus minuțios în sinteza obiecțiilor și/sau propunerilor/recomandărilor.

Ministru

Sergiu LITVINENCO